

รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การเรียนรู้วังจันทรถม
กระทรวงศึกษาธิการ

นายปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาภิบาล

พ.ศ. 2557

**The Model of Living Library in Wangchandrakasem Learning
Center, Ministry of Education**

Mr. Piyapong Iamkul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Nonformal and Informal Education

School of Educational Studies

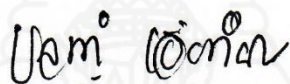
Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อวิทยานิพนธ์ รูปแบบห้องสมุดมีชีวิตในศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ
ชื่อและนามสกุล นายปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล
แขนงวิชา การศึกษานอกระบบ
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. สารีพันธุ์ ศุภวรรณ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกันทร บัญญัตินะกุล

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2558

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

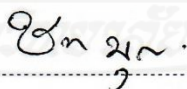
..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. ชลทิตย์ เอี่ยมสำอางค์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สารีพันธุ์ ศุภวรรณ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกันทร บัญญัตินะกุล)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้วิจัย นายปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล รหัสนักศึกษา 2542900515

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. สารีพันธุ์ ศุภวรรณ

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนคนารถ บุญวัฒน์กุล ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพและความต้องการห้องสมุดมีชีวิต (2) นำเสนอรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต (3) ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ประชาชนที่ใช้บริการที่ห้องสมุดศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 400 คน และ (2) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต (2) รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต และ (3) แบบสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) สภาพปัจจุบัน และปัญหาของห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาส่วนใหญ่คือเรื่องการบริหาร ส่วนความต้องการส่วนใหญ่คือด้านสาระและกิจกรรม (2) รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการที่นำเสนอ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณภาพ มีความทันสมัย ให้มีจำนวนเพียงพอ ด้านสาระและกิจกรรม ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลาย ด้านการบริการ ควรขยายเวลา เปิด ปิดห้องสมุด และมีบริการยืม คืนหนังสือและสื่อต่างๆ ให้กับผู้ใช้บริการภายนอก ด้านบุคลากร ควรจัดหาบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์ หรือมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านงานบรรณารักษ์โดยตรง ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดงบประมาณในการหาเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำงานหรือให้บริการ และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกมาใช้บริการให้มากยิ่งขึ้น และ (3) ผลการตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ พบว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปได้

คำสำคัญ รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

Thesis title: The Model of Living Library in Wangchandrakasem Learning Center, Ministry of Education

Researcher: Mr. Piyapong Iamkul; **ID:** 2542900515;

Degree: Master of Education (Nonformal and Informal Education)

Thesis advisors: (1) Dr. Sarepan Supawan, Associate Professor;

(2) Dr. Chanoknart Boonwatthanakul, Assistant Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The purposes of this research were (1) to investigate the state and problems of, and the needs for the living library; (2) to propose a living library model. (3) to verify the appropriateness and feasibility of the proposed living library model in Wangchandrakasem Learning Center, Ministry of Education.

The research sample consisted of (1) 400 people who used library services in Wangchandrakasem Learning Center, Ministry of Education; and (2) ten experts. The employed research instruments were (1) a questionnaire on the state and problems of, and needs for the living library; (2) the prototype model of a living library; and (3) a focus group discussion form on the appropriateness and feasibility of the living library model. Data were analyzed using the percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings were as follows (1) the state and problems of the living library in Wangchandrakasem Learning Center were rated at the moderate level; the majority of problems were on the provision of library services; while the needs were for contents of the library resources and library activities; (2) the proposed living library model in Wangchandrakasem Learning Center comprised guidelines for development of five aspects of living library as follows: on the physical aspect, the library should acquire sufficient up-to-date and high quality information resources; on the contents and activities aspect, it should promote a variety of reading promotion activities; on the service aspect, the library opening and closing times should be extended, and the circulation service for books and other materials should be offered to outsiders; on the personnel aspect, it should acquire the personnel with qualifications in library science or with knowledge, ability and direct experiences concerning library work; and on the management aspect, sufficient budget should be allocated for facilitating the work performance and service provision; and (3) regarding verification results of the proposed model of living library in Wangchandrakasem Learning Center, Ministry of Education, it was found that the proposed model was appropriate and feasible.

Keywords: Living library model, Wangchandrakasem Learning Center, Ministry of Education

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาและอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร. สารีพันธุ์ ศุภวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกันทรธ บัญญัติเนกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ตรวจสอบเอกสาร และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนแนะนำเทคนิคการนำเสนอรายงานการวิจัยด้วยความเอาใจใส่ทุกขั้นตอน เพื่อให้การเขียนรายงานวิจัยฉบับนี้นับตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นสมบูรณ์และผ่านไปด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ชลทิศย์ เอี่ยมสำอางค์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ขึ้น

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ว่าที่ ร.อ.อาศิส เขยกลั่น นางอัญชลี ธรรมะวิธิกุล นางฤดี ศิริภาพ น.ส.ปิยาภา ยิดขัง นางวัชรินทร์ โกสินเจริญชัย นายปรีชา เจนรัตนพลชัย น.ส.รัตนสุดา พ่อโคตร น.ส.เปรม กิมทอง น.ส.ชลฎา รัมทนค์ นางนงนุช ช่อสีคำ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถามที่ใช้ ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ ว่าที่ ร.อ.อาศิส เขยกลั่น ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรม การเรียนรู้ ที่อำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล และขอขอบคุณ ผู้ให้บริการห้องสมุดในศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้อนุเคราะห์เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยได้จนสำเร็จอย่างดียิ่ง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดที่ไม่อาจจะกล่าวชื่อนามในที่นี้ได้ครบถ้วน และประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้บิดา มารดา ผู้เป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ และขอน้อมบูชาท่านบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ด้วยความรักและเมตตา

ปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล

ตุลาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต	6
แนวคิดเกี่ยวกับห้องสมุดมีชีวิต	10
ข้อมูลศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพและความต้องการห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้ วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ	32
ขั้นที่ 2 ร่างรูปแบบและตรวจสอบรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้ วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ	35
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพปัจจุบันและความต้องการ	38
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้ใช้ บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของ ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม	
กระทรวงศึกษาธิการ	50
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	51
สรุปการวิจัย	51
อภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	67
ก การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถาม	68
ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ	73
ค การวิเคราะห์ความเที่ยงของเครื่องมือ	83
ง แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและความต้องการรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต	90
จ ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต	100
ฉ ตารางหาค่าความต้องการ	106
ช รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรูปแบบ	112
ซ แบบสอบถามตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ	115
ฌ แบบสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ	122
ประวัติผู้วิจัย	129

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลลักษณะสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	38
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และความต้องการของ ผู้ใช้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ในภาพรวมด้านต่างๆ	40
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และความต้องการของ ผู้ใช้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ด้านกายภาพ	41
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และความต้องการของ ผู้ใช้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ด้านสาระและกิจกรรม	43
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และความต้องการของ ผู้ใช้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ด้านการบริการ	45
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และความต้องการของ ผู้ใช้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ด้านบุคลากร	47
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และความต้องการของ ผู้ใช้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ด้านการบริหารจัดการ	49

ญ

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	หน้า
		5

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในปัจจุบันมุ่งให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสศึกษาและค้นคว้าหาความรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง จากแหล่งทรัพยากรสารสนเทศมาประกอบและประยุกต์ใช้กับความรู้ที่ได้จากห้องเรียน ซึ่งเป็นการศึกษาระดับสร้างองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งผู้เรียนต้องทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มากกว่าที่จะเป็นผู้รับในห้องเรียน ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีห้องสมุด เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพและคุณภาพของประชาชน เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งรวมตำราวิชาการนานาชนิดที่จะอำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ห้องสมุดเป็นแหล่งรวมทั้งความรู้และความบันเทิง ที่ผู้ใช้บริการเลือกสรรได้อย่างเสรีตามความต้องการทำให้เป็นคนฉลาด ทันเหตุการณ์ เป็นสถานที่ไร้พรมแดน ผู้ให้บริการเต็มใจบริการโดยไม่เลือกปฏิบัติ เป็นการช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และเป็นแหล่งสารสนเทศที่กว้างไกล เพื่อรับใช้สังคม

จากแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2542 และมีการปรับสาระในพระราชบัญญัติการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 มาตรา 25 กำหนดไว้ว่า “ รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ” (พระราชบัญญัติการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ 2553: 9) การกำหนดให้รัฐจัดแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและกำหนดให้ ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต รัฐบาลจึงได้ระดมแนวทางการพัฒนาการศึกษาและหาแนวทางในการพัฒนาห้องสมุดเป็นอีกทางเลือกของการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีแนวคิดเกี่ยวกับการทำให้ห้องสมุดที่ล้ำสมัย ขาดสิ่งดึงดูด เกิดแนวคิด เรื่อง การทำให้ “ห้องสมุดไม่ตาย เป็นห้องสมุดมีชีวิต” ประกอบด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการนำเสนอข้อมูล หาความรู้อีกทางหนึ่ง ทำให้การแสวงหาความรู้เป็นแรงผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนบทบาทของห้องสมุดแบบเดิมๆ ให้เป็น “ ห้องสมุดมีชีวิต ” ขึ้นมา

ห้องสมุดมีชีวิต (Living library) เป็นห้องสมุดที่ยังคงมี หนังสือ วารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ แต่ต้องทำให้ “ ตัวหนังสือ ” เป็นเสียง เป็นภาพ ผสมผสานกันได้อย่างลงตัวในเรื่องของ

อาคารสถานที่ควรดูสดใส บรรยากาศภายในและภายนอกที่เอื้อต่อความมีชีวิต การดำเนินงานของห้องสมุดได้รับการผลักดันให้ห้องสมุดต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการให้บริการใหม่ๆ ซึ่งย่อมก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาใหม่ในการให้บริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดให้ได้ เนื่องจากพฤติกรรมของผู้ใช้บริการห้องสมุดในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงมากและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และหากห้องสมุดไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงนี้ได้ก็ไม่สามารถที่จะดึงดูดให้ผู้ใช้บริการเข้าใช้ห้องสมุดได้มากขึ้น โดยพยายามหาแนวทางที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายและมีบรรยากาศที่ดี ในขณะเดียวกันยังคงรักษามาตรฐานเดิมของห้องสมุดไว้ การรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศจากสำนักพิมพ์ทุกแห่ง ซึ่งเน้นด้านการศึกษา มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้ใช้บริการห้องสมุดได้

สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) กระทรวงศึกษาธิการ ได้เห็นความสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เรื่องของ “ การศึกษาตลอดชีวิต ” จึงได้มีจัดทำห้องสมุดขึ้น เพื่อใช้เป็น “ ห้องอ่านหนังสือ ” ในกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีชื่อเรียกว่า “ ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม ” เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นห้องสมุดที่ให้บริการสำหรับประชาชนทั่วไป ตั้งอยู่ภายในกระทรวงศึกษาธิการ อาคารเสมารักษ์ เปิดบริการเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 (ก่อตั้งโดยคุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา) เปิดให้บริการตั้งแต่เวลา 07.30 – 18.00 น. โดยเปิดให้บริการกับประชาชนทั่วไป ไม่จำกัดเพศและอายุ มีผู้ให้บริการ เข้า – ออก วันละประมาณ 300 คน มีหนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร และมีบริการอินเทอร์เน็ตฟรี สำหรับผู้ที่สนใจด้านการสืบค้นข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต

ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ เปิดให้บริการมาจนถึงปัจจุบันนับเป็นเวลา 9 ปี มีการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการอ่าน การเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของห้องสมุดเกิดขึ้นตลอดเวลา รวมทั้งมีความประสงค์จะพัฒนาห้องสมุดให้เป็นรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตเช่นเดียวกัน จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการจะพัฒนารูปแบบห้องสมุดของศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม ให้เป็นห้องสมุดมีชีวิต เพื่อเป็นการตอบสนองต่อการปรับบทบาทใหม่ของห้องสมุด ให้สอดคล้องการเปลี่ยนแปลงในการทำให้ห้องสมุดเป็นห้องสมุดในรูปแบบใหม่เป็น “ ห้องสมุดที่มีชีวิต ” เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนทั่วไป อันจะนำไปสู่การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ
- 2.2 เพื่อสร้างรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ
- 2.3 เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ใช้บริการศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 2,560 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ใช้บริการศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ จะทำการศึกษาในเรื่องรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริการ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

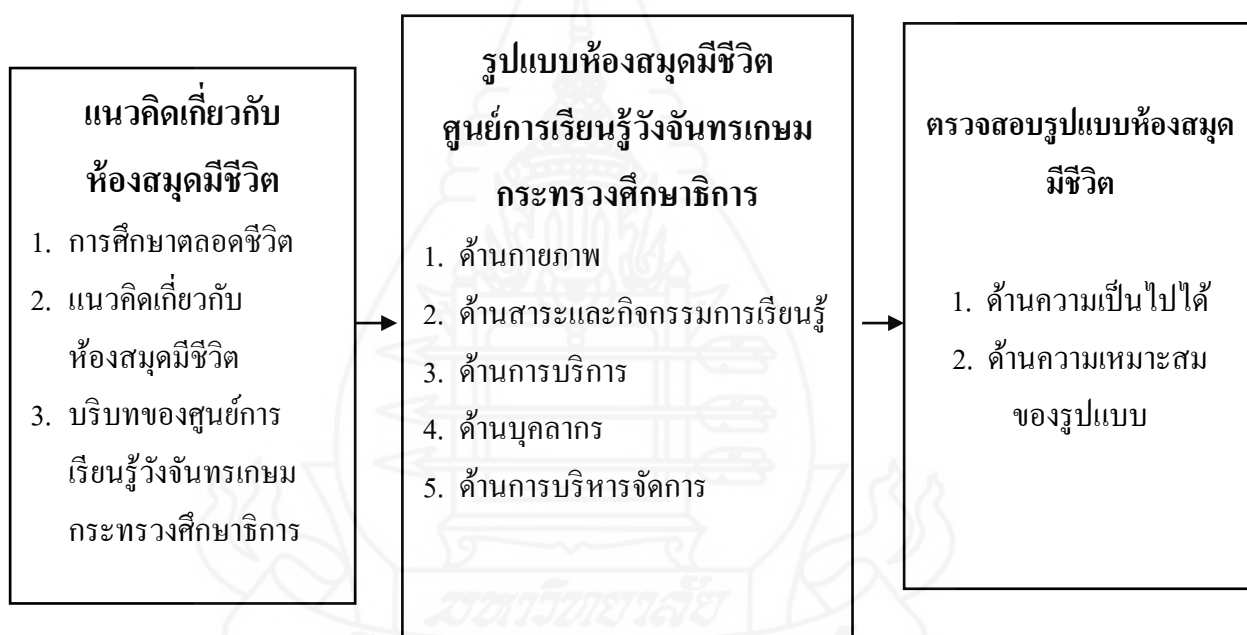
4.1 ห้องสมุดมีชีวิต หมายถึง ห้องสมุดที่มีการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศที่ทันสมัยครบถ้วน สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ด้วยบรรยากาศที่มีชีวิตชีวา มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเรียนรู้ สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว มีบริการและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

4.2 รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต หมายถึง รูปแบบห้องสมุดมีชีวิตศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริการ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ

4.3 ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม หมายถึง ห้องสมุดที่ตั้งอยู่ใน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดให้บริการด้านการอ่าน และการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเกี่ยวกับห้องสมุดมีชีวิต และจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในด้านการบริหารจัดการห้องสมุดมีชีวิต ซึ่งสมควรนำมาเป็นกรอบแนวคิดนั้น ประกอบด้วย ด้านกายภาพ ด้านสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริการ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ โดยเสนอเป็นกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้รูปแบบการจัดห้องสมุดมีชีวิตของศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม
กระทรวงศึกษาธิการ

6.2 เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการห้องสมุดมีชีวิต ให้มีประสิทธิภาพ และตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต
2. แนวคิดเกี่ยวกับห้องสมุดมีชีวิต
3. ข้อมูลศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต

1.1 ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (มาตรา 4) ได้ให้ความหมายของ “การศึกษาตลอดชีวิต” ว่าเป็น การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553: 2) แนวความคิดหลักของการศึกษาตลอดชีวิต ดังนี้

1. การศึกษาตลอดชีวิต เป็นการจัดการศึกษาให้กับทุกคน ตั้งแต่ก่อนวัยเรียน จากเด็กถึง วัยชรา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในช่วงต่างๆ ของชีวิต ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้มนุษย์ทุกคนต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อปรับตนเองให้ก้าวทันยุคกับกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นแนวโน้มการพัฒนาในโลกปัจจุบัน

2. กระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการผสมผสานและเชื่อมโยงการเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อนำผลทางการเรียนรู้นั้น ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม การจัดการเพื่อให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงต้องจัดหลักสูตร สื่อ วิธีการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเข้าถึงการเรียนรู้ได้สะดวก และนำความรู้ที่ได้ไปใช้จริง

3. การศึกษาตลอดชีวิต ให้ความสำคัญกับผู้เรียนในฐานะที่เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยเชื่อว่ามนุษย์มีศักยภาพ มีความสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้มีอิสรภาพที่จะเลือก เนื้อหา รูปแบบ วิธีการในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง

4. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีการสื่อสารและคมนาคม ทำให้ การติดต่อสื่อสารตลอดจนการถ่ายทอดความรู้ในสังคมมนุษย์เป็นไปอย่างรวดเร็วกว้างขวางทั่วถึง และมีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ ทำให้มนุษย์เข้าถึงความรู้อันมหาศาลได้โดยไม่มีขีด คั้นพรมแดนแห่งความรู้ ทำให้การศึกษาตลอดชีวิตเป็นวงจรที่ไม่หยุดนิ่ง และมีพลังต่อการเปลี่ยนแปลง

5. สังคมปัจจุบันและอนาคตใช้ความรู้เป็นพลังในการกระทำทางสังคม ระบบทุกระบบในสังคมย่อมใช้ความรู้เป็นพลังในการขับเคลื่อนระบบ ดังนั้น การศึกษาและการเรียนรู้จึงเป็นกลไก ที่ระบบต่างๆ ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ ดังนั้น ทุกๆ ระบบทุกหน่วยงานจึงมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการศึกษตลอดชีวิตของทุกคนในสังคม ตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร และสถาบันต่างๆ ในสังคม

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ (สำนักงาน สพร.) สำนักงาน กศน. กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) หมายถึง การจัดกระบวนการทางการศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการ จัด การศึกษาในรูปแบบของการศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non - Formal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) โดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self - directed Learning) มุ่งพัฒนาบุคคลให้สามารถพัฒนาตนเอง และปรับตนเองให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมการเมืองและเศรษฐกิจของโลก

เอ็ดการ์ แฟร์ (Edgar Faure, 1972) อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศฝรั่งเศสและคณะ ได้ให้ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต ว่า การศึกษาตลอดชีวิต ไม่ใช่ระบบการศึกษาแต่อย่างใดหากเป็นแม่บทของการศึกษา โดยรวมการศึกษาแต่ละแบบมาจัดให้มีการต่อเนื่อง ผสมผสาน และเสริมซึ่งกันและกัน

อาร์ เอช เดฟ (R.H. Dave , 1976) นักการศึกษาให้ความหมายของ การศึกษาตลอดชีวิตว่าเป็นแนวคิดที่พยายามมองการศึกษาในภาพรวม ซึ่งรวมการศึกษาในระบบ (Formal Education) การศึกษานอกระบบ (Non-Formal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) ให้มีการประสานสัมพันธ์ทั้งในด้านของความต่อเนื่องของเวลา (ช่วงชีวิตคน) และเนื้อหาสาระที่คนต้องนำความรู้ไปใช้ การศึกษาตลอดชีวิตจะต้องมีลักษณะที่ยืดหยุ่นในด้านเวลา สถานที่ เนื้อหา และเทคนิคการเรียนการสอน ตลอดจนการเรียนรู้มีหลายรูปแบบและหลายวิธีการ

ยูเนสโก (UNESCO, 1970) ได้ให้ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิตว่าการศึกษาตลอดชีวิตเป็นกระบวนการจัดการศึกษาในภาพรวมที่จะสนองความต้องการทางการศึกษาของแต่ละบุคคล แต่ละของของกลุ่มเอกสารสาระหลักการและแนวคิดประกอบการดำเนินงาน กศน.: คัมภีร์ กศน. ตั้งแต่การศึกษาสำหรับเด็กไปจนถึงการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่อย่างเป็นทางการที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต

สุมาลี สังข์ศรี (2551) กล่าวว่า การศึกษาตลอดชีวิต หมายถึง ภาพรวมของการศึกษาทุกประเภทที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตายเป็นการศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาบุคคลให้ปรับตัวเข้ากับความเปลี่ยนแปลงในทุกช่วงชีวิตของบุคคลและพัฒนาต่อเนื่องไปให้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล การศึกษาตลอดชีวิตครอบคลุมการศึกษาทุกรูปแบบทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาแบบไม่เป็นทางการจากทุกแหล่งความรู้ในชุมชนและสังคม และเกิดขึ้นได้ทุกที่ โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ การศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาที่สัมพันธ์กับชีวิตและผสมผสานกลมกลืนกับการดำเนินชีวิตของบุคคล

ปราโมทย์ น้อยวัน (2554) กล่าวถึง การศึกษาตลอดชีวิต การเรียนรู้ของมนุษย์ที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตของมนุษย์ทุกคน นับตั้งแต่วัยแรกเกิดจนกระทั่งตาย เป็นสิ่งที่มีอยู่ควบคู่กับสังคมมนุษย์ เราสามารถเลือกที่จะศึกษาเรียนรู้ได้ในช่วงเวลาต่างๆ ของชีวิตตามความต้องการและเหมาะสม การศึกษาเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ทั้งในครอบครัว วัด ชุมชน สถาบันการศึกษา สถานประกอบการ และแหล่งอื่น ๆ เราจะเห็นได้ว่าการศึกษาตลอดชีวิตกลายเป็นความจำเป็นของทุกคนในยุคปัจจุบัน เพื่อให้สามารถก้าวทันโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) กำหนด “ยุทธศาสตร์การพัฒนาค้นสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ” การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน มีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่าน ตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชน และสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ฟาฏินา วงศ์เลขา (2555) กล่าวว่า การศึกษาตลอดชีวิต เป็นรูปแบบของการเรียนรู้ของมนุษย์ ที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตของมนุษย์ทุกคนนับตั้งแต่วัยแรกเกิดจนกระทั่งตาย การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่อยู่ควบคู่กับสังคมมนุษย์ เราสามารถเลือกที่จะศึกษาเรียนรู้ได้ในช่วงเวลาต่างๆ ของชีวิตตามความต้องการและเหมาะสม การศึกษาเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ทั้งใน

ครอบครัว วัด ชุมชน สถาบันการศึกษา สถานประกอบการ และแหล่งอื่นๆ เราจะเห็นได้ว่าการศึกษาลดชีวิตกลายเป็นความจำเป็นของทุกคนในยุคปัจจุบัน เพื่อให้สามารถก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

นุชนาถ สุนทรพันธุ์ (2555) กล่าวถึง การศึกษาลดชีวิต เป็นแนวคิดที่ได้รับ การยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการศึกษานปัจจุบัน แนวคิดการศึกษาลดชีวิตมีมานานแล้วใน คัมภีร์กุรอานมีคำสอน ว่าบุคคลพึงเรียนรู้ตั้งแต่อยู่ในเปลจนถึงหลุมฝังศพหรือจากครรภ์มารดาถึง สุสาน คอมินิอุส นักการศึกษาในสมัยนั้น ได้กล่าวถึงกระบวนการศึกษาลดชีวิตว่าควรจัดให้มี โรงเรียนสำหรับทุกคน คือ โรงเรียนสำหรับทารกแรกเกิด เด็กก่อนวัยเรียน เด็กวัยเรียน คนหนุ่มสาว และคนชรา ในเรื่องการศึกษาลดชีวิตได้มีการเผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษ เมื่อ 60 กว่าปีที่ผ่าน มา และเพิ่มความสนใจไปทั่วโลก ในการประชุมระหว่างชาติว่าด้วย การศึกษาผู้ใหญ่จัด โดย องค์การ Unesco ที่กรุงมอนตรียัล ประเทศแคนาดา ค.ศ. 1960 ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ค.ศ. 1972 และที่กรุงไนโรบี ค.ศ. 1986 จากการประชุม ดังกล่าวได้มีการได้แนวคิดการศึกษา ลดชีวิต ซึ่งมีสาระสำคัญคือ

1. มนุษย์แสวงหาความรู้ และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพราะมนุษย์เรียนรู้จาก ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสังคมทุกขณะ
2. การศึกษาที่แท้จริงไม่ได้จำกัดเพียงในโรงเรียนแต่ครอบคลุมถึงการศึกษานอก โรงเรียน และการศึกษาดตามอัธยาศัย
3. การศึกษาลดชีวิตเปิดโอกาสให้คนทั่วไปได้รับการศึกษา เพราะสามารถ เลือกเรียนตามรูปแบบที่ตนต้องการ ยืดหยุ่นได้ตามโอกาส ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้จาก ทุกแห่ง ตามโอกาสจะอำนวย

ภัทรา วายจุต (2556) กล่าวถึง การศึกษาลดชีวิต การนำมาเป็นหลักการจัด การศึกษาเรียนรู้ในปัจจุบัน โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้แก่คนทุกเพศ ทุกวัย ทั้งยังส่งเสริมให้คนในสังคมตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ที่มีต่อการพัฒนาตนเอง ชุมชน ตลอดจนสังคมส่วนรวม การเรียนรู้ลดชีวิตให้ความสำคัญต่อการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย และแน่นอนว่าการเรียนรู้คงไม่ได้จำกัดอยู่แต่ภายในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว จะ พบว่าทุกสิ่งที่อยู่รอบตัวของเรานั้นล้วนแล้วแต่เป็นแหล่งการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาที่เราสามารถ ศึกษาเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น

จากความหมายของการศึกษาลดชีวิตที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุป ความหมายได้ว่า การศึกษาลดชีวิต เป็นกระบวนการศึกษาที่มีผลต่อการเรียนรู้ของบุคคล ในรูปแบบของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่เกิดขึ้นตลอด

ชีวิตของบุคคลตั้งแต่เกิดจนตาย เพื่อมุ่งให้บุคคลได้พัฒนาตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาต่อเนื่องไปให้เต็มศักยภาพ โดยบุคคลนั้นจะต้องมีแรงจูงใจที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นการจัดเตรียมกระบวนการ หรือประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป้าหมายและแนวคิดสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต

1. เพื่อให้บุคคลพัฒนาเต็มเต็มตามขีดความสามารถของตนเองและเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมที่ตนอาศัยอยู่
2. เป็นการศึกษาทั้งชีวิตอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เกิดจนตาย
3. บุคคลมีอิสรภาพที่จะเลือกเรียนรู้จากการศึกษารูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับตนเอง
4. มุ่งพัฒนาให้บุคคลได้พัฒนาตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกเพื่อการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข
5. การศึกษาที่จัดให้แก่ทุกกลุ่มอายุตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยสูงอายุ
6. การจัดการศึกษาที่บริการให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกคนในแต่ละช่วงวัย ตลอดชีวิต
7. การจัดกิจกรรมการศึกษาที่ต่อเนื่อง สอดคล้องกับชีวิตจริง
8. การจัดกิจกรรมการศึกษาที่กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ประโยชน์ ได้ในการดำเนินชีวิตและการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

2. แนวคิดเกี่ยวกับห้องสมุดมีชีวิต

2.1 ความหมายของห้องสมุดมีชีวิตของไทย

ฟาฏินา วงศ์เลขา (2555) กล่าวว่า ห้องสมุดมีชีวิต หมายถึง ห้องสมุดที่มีหนังสือที่ทันสมัยหลากหลายรูปแบบ และมีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับ เพื่อการศึกษา ค้นคว้า จูงใจผู้ใช้ให้ได้รับประโยชน์จากการใช้ห้องสมุดได้อย่างเต็มที่

พัลลภา โต้ตอบ (2555) กล่าวว่า ห้องสมุดมีชีวิต หมายถึง ห้องสมุดที่มีความพร้อมในการให้บริการแก่ผู้ใช้ มีการดำเนินการที่ทันสมัยด้วยความสะดวกและรวดเร็ว มีการบริการที่เกิดการเรียนรู้ได้ทั้งในและนอกห้องสมุด อันก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยบรรยากาศที่น่าเข้าใช้ จากความร่วมมือภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน การดำเนินการพัฒนาห้องสมุดให้ห้องสมุดมีชีวิต ได้สำเร็จจะส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการรักการอ่าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง หรือการเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย

กฤตยา ชูสกุล (2556) กล่าวว่า ห้องสมุดมีชีวิต หมายถึง ห้องสมุดที่มีการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศให้ทันสมัยครบถ้วน สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และสร้างนิสัยรักการอ่านอย่างยั่งยืนสำหรับทุกเพศทุกวัย ด้วยบรรยากาศที่มีชีวิตชีวา มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเรียนรู้ สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว มีบริการและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

โรงเรียนบ้านเนินรัก (2556) กล่าวว่า ห้องสมุดมีชีวิต หมายถึง การจัดห้องสมุดให้มีชีวิต และมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา โดยการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศให้ทันสมัย ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ให้มีบรรยากาศสดชื่น มีการบริการและกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า ห้องสมุดมีชีวิต (Living library) หมายถึง ห้องสมุดที่มีการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศให้ทันสมัยครบถ้วน สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และสร้างนิสัยรักการอ่านอย่างยั่งยืนสำหรับบุคคลทุกเพศทุกวัยด้วยบรรยากาศที่มีชีวิตชีวา มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเรียนรู้สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีบริการและ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.2 ความสำคัญของห้องสมุดมีชีวิต

ห้องสมุดมีชีวิต มีความสำคัญดังนี้

1. ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และวิชาการต่างๆ ที่นักศึกษาสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลา
2. ห้องสมุดเป็นแหล่งที่นักศึกษาสามารถเลือกหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ได้อย่างหลากหลาย ตามความสนใจและความต้องการของตนเอง
3. ห้องสมุดช่วยให้นักศึกษาเป็นผู้ที่ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และวิชาการต่างๆ เกิดขึ้นใหม่ตลอดเวลา
4. ห้องสมุดช่วยให้นักศึกษาเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เกิดนิสัยรักการอ่าน และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เกิดความรู้อันเป็นรากฐานในการค้นคว้าวิจัยสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ
5. ห้องสมุดช่วยปลูกฝังให้นักศึกษาเป็นพลเมืองดี เป็นนักประชาธิปไตย มีจรรยาบรรณรู้จักปฏิบัติตนตามกฎหมายของสังคม มีความรับผิดชอบ รู้เท่าทันโลก ห้องสมุดมีบทบาทต่อบุคคลต่างๆ มากมาย ซึ่งห้องสมุด สามารถทำประโยชน์ต่อสังคมในด้านต่างๆ

2.3 วัตถุประสงค์หลักของห้องสมุดมีชีวิต

วัตถุประสงค์หลักทั่วไปของห้องสมุดมีชีวิต มี 5 ประการ ดังนี้

- 1 เพื่อการศึกษา การใช้ห้องสมุด เป็นหัวใจของการศึกษา เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ สามารถให้ผู้คน รู้จักศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความรู้เพิ่มเติมจากที่ร่ำเรียน ไม่ว่าจะเป็น นักเรียนอนุบาล ประถมศึกษามัธยมศึกษา อุดมศึกษา รวมไปถึงผู้ที่จบการศึกษาแล้ว ประชาชนทั่วไป สามารถใช้ห้องสมุดศึกษาหาความรู้ได้ตลอดชีวิต
- 2 เพื่อให้ความรู้และข่าวสาร ทุกวันนี้วิทยาการต่างๆ ก้าวไปอย่างรวดเร็ว ห้องสมุดเป็นสถานที่สำหรับศึกษาวิทยาการต่างๆ และติดตามข่าวความเคลื่อนไหวทั้งภายในและภายนอกประเทศทั่วโลก ให้คนรู้จักข่าวคราว ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ช่วยพัฒนาประเทศต่อไป
- 3 เพื่อใช้ในการค้นคว้า ในห้องสมุด มีสารนิเทศมากมาย เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ เหมาะสำหรับเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผู้ที่จะทำการวิจัย จำเป็นต้องใช้ข้อมูลเบื้องต้นจากเรื่องที่มีอยู่แล้ว
- 4 เพื่อจรรโลงใจมนุษย์ การอ่านหนังสือ นอกเสียจากการได้ความรู้แล้ว ยังทำให้ผู้อ่านมีความสุขได้อีกด้วย เนื่องจากความซาบซึ้งในความคิดที่ดีงาม ให้ความจรรโลงใจในสิ่งที่ดีแก่ผู้อ่าน ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจ ให้ทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น การอ่านหนังสือธรรมะ ทำให้ซาบซึ้งถึงคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า หนังสือวรรณกรรม วรรณคดี ทำให้เกิดจินตนาการ หนังสือประเภทต่างๆ ให้ความบันเทิงเบาสบาย เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น นิยายสาร เป็นต้น ทำให้ผู้ใช้ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และปลูกสำนึกรักการอ่าน รู้จักอ่านหนังสืออย่างมีวิจารณญาณ
- 5 เพื่อนันทนาการ หรือพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต มนุษย์ที่ต้องการพักผ่อนสมอง ผ่อนคลายความตึงเครียด เกิดความเพลิดเพลินใจ สบายใจ วัสดุห้องสมุดที่มีเนื้อหาสาระ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี สามารถก่อให้เกิดนันทนาการได้

2.4 ประโยชน์ของห้องสมุดมีชีวิต

ห้องสมุดมีชีวิตมีประโยชน์ ดังนี้

- 1 ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่มีที่สิ้นสุด
- 2 กระตุ้นให้รักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า
- 3 ก่อให้เกิดการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- 4 เป็นสื่อกลางในกระบวนการเรียนการสอน
- 5 ตอบสนองความต้องการในการแสวงหาความรู้เฉพาะบุคคล

2.5 องค์ประกอบประเภทของห้องสมุดมีชีวิต

ห้องสมุดมีชีวิต มีองค์ประกอบทั่วไปดังนี้

- 1 อาคารสถานที่ ห้องสมุดควรอยู่ในแหล่งชุมชน เป็นศูนย์กลาง สะดวกแก่ผู้เข้าใช้ อากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างเพียงพอ และสะอาด
- 2 วัสดุเพื่อการศึกษา และการค้นคว้าวิจัย ได้แก่ หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร กฤตภาค รวมทั้งวัสดุโสตทัศนศึกษาต่าง ๆ เช่น แผ่นที่ รูปภาพ ลูกโลก แผนภูมิ ฯลฯ
- 3 บรรณารักษ์ ที่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ เป็นผู้ทำหน้าที่บริหารงาน และควบคุมดูแลห้องสมุด
- 4 งบประมาณ ใช้ในการบริหารงานสนเทศทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการจัดซื้อวัสดุต่าง ๆ เข้าห้องสมุด

2.6 รูปแบบของห้องสมุดมีชีวิต

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ TK park (2553) ได้เสนอรูปแบบของห้องสมุดมีชีวิต มีแนวทางการจัดห้องสมุดในมิติต่าง ๆ ดังนี้

1. ห้องสมุดที่เน้นมิติ“ผู้เรียนสำคัญที่สุด” ซึ่งมีแนวคิดที่ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ ประสบผลสำเร็จได้จะต้องได้รับการสนับสนุนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องตามภารกิจและหน้าที่จึงควร ดำเนินการจัดสภาพอันพึงประสงค์เพื่อให้บริการที่ดีที่สุดสำหรับผู้เรียนได้ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพตนเองสูงสุดโดยการดำเนินงานตามมาตรฐานที่กำหนดทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ดังนี้

1.1 ดำเนินการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้ได้มาตรฐานโดยประเมินตรวจสอบตาม เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

1.2 ให้บริการสนับสนุนและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทุก ขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนใน 1 ชั่วโมง 1 วัน 1 สัปดาห์ 1 โครงการ 1 ภาคเรียน หรือปี การศึกษา ตามขั้นตอนดังนี้

1.2.1 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ด้วยตนเอง ห้องสมุดควรจัดบริการ แนะนำ หนังสือที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา พฤติกรรมการ เรียน เพื่อช่วยให้กำหนดมาตรฐานของผู้เรียนได้ครอบคลุมชัดเจน

1.2.2 กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้โดยกำหนดว่าในช่วงเวลาที่ผู้เรียนทำ แผน การเรียนรู้ต้องการให้ตนเองและเพื่อนได้เรียนรู้เรื่องใดบ้าง พฤติกรรมที่ต้องการจะเปลี่ยนแปลง ห้องสมุดควรจัดสื่อสารสนเทศที่จำเป็นในแต่ละช่วงชั้น

1.2.3 กำหนดวิธีการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยที่เหมาะสมในแต่ละช่วงชั้น ผู้เรียนอาจใช้การตั้งคำถาม การหาองค์ความรู้การพิสูจน์หรือตอบคำถามและการสรุป ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ห้องสมุดควรรให้บริการแนะนำการใช้ห้องสมุดเพื่อสืบค้นข้อมูลต่างๆ

1.2.4 วางแผนการเรียนรู้โดยกำหนดว่าในระยะเวลาใดจะเรียนรู้เรื่องใดอย่างไร เพื่อให้คุ้นเคยกับการวางแผนโดยทำเป็นขั้นตอนอย่างง่าย ๆ

1.2.5 ลงมือปฏิบัติการเรียนรู้โดยผู้เรียน

1.2.6 ประเมินผลการเรียนรู้ที่นักเรียนและครูร่วมประเมินผลการเรียนรู้

1.2.7 วิเคราะห์เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดว่าได้เรียนรู้หรือกระทำตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใดและเปรียบเทียบกับแผนที่วางไว้

1.2.8 บันทึกผลการเรียนรู้ที่ได้เรียนรู้ในช่วงเวลาที่กำหนด

1.2.9 สรุปผลว่าเรียนรู้อะไรบ้าง ได้ฝึกปฏิบัติได้เปลี่ยนพฤติกรรมอย่างไร เป็นการสรุปผลการเรียนรู้ทั้งหมด

2. ห้องสมุดที่เน้นมิติ“แห่งภูมิปัญญาไทย” มีแนวคิดว่าห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนางานและและอาชีพ ตลอดจนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ห้องสมุดต้องรวบรวม อนุรักษ์และให้บริการภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ วัฒนธรรมไทย โดยดำเนินการดังนี้

2.1 ต้องให้ความรู้ทั้งในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในเรื่องต่างๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542

2.2 ห้องสมุดต้องรวบรวมสื่อทุกรูปแบบที่ให้ข้อมูลและองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์สังคมไทย วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำมาจัดนิทรรศการ ตามโอกาส

2.3 จัดกิจกรรมให้ความรู้และเผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น จัดบรรยายอภิปราย นิทรรศการ สาธิต ทักษะศึกษา โดยเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นวิทยากร

2.4 รวบรวมองค์ความรู้ที่ยังไม่ได้บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรจัดเก็บอย่างเป็นระบบและให้บริการ

2.5 พัฒนางานเทคนิคในการให้เลขหมวดหมู่และทำรายการให้สอดคล้องกับเนื้อหา สาระทางภูมิปัญญาไทย

3. ห้องสมุดที่เน้นมิติ“สะดวกใช้” ในรูปของห้องสมุดอัตโนมัติและห้องสมุดดิจิทัล

3.1 ห้องสมุดอัตโนมัติโดยนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการดำเนินงานห้องสมุดในส่วนงานบริหารงานเทคนิคและงานบริการ

3.2 ห้องสมุดดิจิทัลโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในงานสืบค้นข้อมูลจาก ซีดีรอมหรือจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book)

4. ห้องสมุดที่เน้นมิติ“สุนทรียภาพ” สุนทรียภาพเป็นสิ่งหนึ่งที่จะทำให้คนเป็นคนที่มี สมบูรณ์ทำให้คนเกิดความซาบซึ้ง มองเห็นคุณค่าของความคิดงาม มีจิตใจสงบ มีสมาธิ มีจินตนาการ สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ฝึกให้รู้จักคิดฝึกการเป็นผู้นำกล้าแสดงออกและสร้างสรรค์ ผลงานใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาสุนทรียภาพมีวิธีการดังนี้

4.1 พัฒนาสุนทรียภาพด้วยการเลียนแบบ โดยใช้ทฤษฎีความเหมือน คือ “ต้นแบบ” ให้มีการลอกเลียนแบบและการกระทำซ้ำโดยการเรียนรู้และถ่ายทอดจากการได้ยิน ได้เห็นได้ สัมผัส และอาศัยการเลียนแบบ ห้องสมุดจึงควรจัดหาสื่อสารสนเทศที่สามารถเป็นแบบที่ดี จัด 9 กิจกรรมที่ได้กระทำซ้ำเช่น ฟังแล้วฟังอีกอ่านแล้วอ่านอีก พูดแล้วพูดอีก เขียนแล้วเขียนอีก เปิดโอกาสให้กระทำซ้ำจนเกิดความประทับใจและนำไปเป็นแบบอย่าง

4.2 พัฒนาสุนทรียภาพด้วยการค้นหาสิ่งใหม่โดยใช้ทฤษฎีความแตกต่าง เพื่อความตื่นเต้นและมีชีวิตชีวาเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์หรือสมัยนิยม แต่งเติมความเป็นตนเองลงไปในงาน เป็นการแสวงหาทิศทางใหม่ให้กับตนเอง ห้องสมุดจึงต้องช่วยเปิดโลกทัศน์ของนักเรียนให้มีโอกาสเรียนรู้ในวงกว้างจากสารสนเทศที่หลากหลายและร่วมกิจกรรมประกวดต่าง ๆ

4.3 พัฒนาสุนทรียภาพโดยสร้างจินตนาการ โดยใช้ทฤษฎีความเป็นตนเอง ผู้เรียน ได้ค้นพบตนเองว่ามีคุณค่า มีความสามารถในเรื่องใดจึงได้ปฏิบัติจนเกิดเป็นเอกลักษณ์ ผู้เรียน จะปฏิบัติงานอย่างมีความสุขตามจินตนาการ ห้องสมุดจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ใช้บริการแสดงผลงานที่เกิดขึ้นจากความคิดและจินตนาการของตนเองในลักษณะการจัดนิทรรศการแสดงผลงาน นักเรียน การเผยแพร่ผลงาน และการมอบรางวัล ดังนั้น รูปแบบของห้องสมุดมีชีวิตจะเป็นไปตามสภาพของห้องสมุดแต่ละแห่ง เพราะมี ความพร้อมแตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ควรพิจารณา ดังนี้

1. มีบริการและกิจกรรมที่หลากหลายโดยจัดตลอดทุกสัปดาห์ ทุกเดือนต่อเนื่องหรือ หมุนเวียนไปเพื่อให้ผู้ใช้ได้ใช้บริการตามความสนใจ ต้องเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของกลุ่มผู้ใช้บริการและเป็นกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจ เช่น กิจกรรมส่งเสริมการอ่านซึ่งจัดได้หลายรูปแบบ

2. บริการข่าวสารข้อมูลทันสมัยรวดเร็วโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การให้บริการสารนิเทศระบบออนไลน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เพื่อการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า

3. จัดมูมนั่งโต๊ะและสื่อประเภทต่าง ๆ ตามกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นไปตามประเภทของห้องสมุด

4. จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของห้องสมุดที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า ให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดได้รับความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ให้มีบรรยากาศของการสร้างแรงจูงใจที่จะศึกษาค้นคว้าด้วยความสะดวกสบาย ไม่อึดอัดคับข้องใจ หรือเกิดความรำคาญใจ และมีความภาคภูมิใจที่ได้รับความสำเร็จและรู้สึกคุ้มค่าที่ได้มาใช้บริการของห้องสมุด

5. เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมทางสังคม เพื่อการเสริมสร้างศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนภูมิปัญญาของสังคมและชุมชน ไม่ว่าจะกลุ่มสนใจใดสามารถใช้สถานที่จัดกิจกรรมได้ เอื้ออำนวยความสะดวกให้กลุ่มอื่น ๆ เข้ามาจัดกิจกรรม เช่น ด้านศิลปะ ดนตรี ฝึกทักษะทางอาชีพ การอบรมทางวิชาการ และการออกกำลังกายแบบโยคะ เป็นต้น ดังนั้นการออกแบบและการใช้พื้นที่ของอาคารห้องสมุดจะต้องได้รับการวางแผนจัดสรรพื้นที่และออกแบบให้เหมาะสมกับการรองรับการจัดบริการและกิจกรรมต่าง ๆ

6. มีการบริหารการจัดการที่มีคุณภาพ มีบุคลากรที่มุ่งมั่นงานบริการ มุ่งมั่นพัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดมีชีวิต ระบบการทำงานและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในห้องสมุดต้องเหมาะสม

7. ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ

8. ทำให้ห้องสมุดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และเป็นการเรียนรู้อันยาวนาน

9. ให้ผู้เข้ามาใช้ด้วยความยินดี ไม่ใช่ด้วยความรู้สึกยากลำบากไม่อยากจะไปแต่จำเป็นต้องไป

10. ให้อยู่ในจุดที่เข้าถึงง่าย เช่น ห้องสมุดโรงเรียนที่มีอาคารหลายชั้น ควรให้ห้องสมุด อยู่ที่ชั้น 1 ในมุมที่น่าสนใจที่สุด

11. ห้องสมุดจะต้องมีระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้ใช้เข้าถึงได้สะดวก ง่าย เช่น จัดทรัพยากรชั้นเปิด บริการด้วยตนเอง มีคำอธิบายแนะนำวิธีใช้คู่มือเครื่องมือ

รูปแบบที่เหมาะสมของห้องสมุดมีชีวิตเป็นไปตามสภาพของห้องสมุดแต่ละแห่ง ซึ่งมีความพร้อมไม่เท่ากัน การปรับปรุงเพื่อให้เกิดห้องสมุดมีชีวิตควรเป็นลักษณะเฉพาะของห้องสมุดซึ่งเป็นไปตามลักษณะเฉพาะของผู้ใช้บริการนั่นเอง

2.7 บทบาทของห้องสมุดมีชีวิต

ห้องสมุดมีบทบาทต่อผู้ใช้บริการห้องสมุด บุคคลทั่วไป และมีประโยชน์ต่อสังคม ในด้านต่างๆ ดังนี้ (สถาบันพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551)

2.7.1 ด้านการศึกษา ห้องสมุดเป็นแหล่งความรู้ที่นักเรียนนักศึกษา บุคคลทั่วไป สามารถค้นหาความรู้ด้วยตนเอง โดยห้องสมุดมีบทบาทในการเสริมความรู้และสนับสนุน การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และเป็นการเปิดให้โอกาสใน การเข้าถึงการศึกษาใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาอาชีพให้ทันกับวิทยาการ และ เทคโนโลยี ให้แก่ผู้ไม่มีโอกาสเข้าศึกษาใน โรงเรียนหรือผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว

2.7.2 ด้านวัฒนธรรม ห้องสมุดเป็นที่บำรุงรักษาวัฒนธรรมของชาติให้สืบทอด ไปยังอนุชนรุ่นหลังต่อไปเนื่องจากห้องสมุดเป็นแหล่งจัดเก็บข้อมูลทางด้านสารนิเทศซึ่งส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ และสามารถชี้บ่งบอกความเจริญก้าวหน้าของประเทศนั้น ๆ อีกด้วย

2.8 ต้นแบบห้องสมุดมีชีวิต รูปแบบอุทยานการเรียนรู้

ผลงานเด่นของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ คือ อุทยานการเรียนรู้ TK park ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็น “ต้นแบบ” ห้องสมุดมีชีวิตรูปแบบหนึ่ง มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน คือ ด้าน กายภาพ ด้านสาระ กิจกรรม และการบริการและด้านการบริหารจัดการ ดังนี้ (วัฒนชัย วินิจจะกูล, 2556)

2.8.1 ด้านกายภาพ จากสภาพปัญหาห้องสมุดที่ให้บริการประชาชนส่วนใหญ่ยังมี ภาพลักษณ์ แบบเดิม มีความเป็นแบบแผน เป็นทางการ บรรยากาศที่เต็มไปด้วยกฎระเบียบ เงียบ สงัด เป็นเสมือน สถานที่เก็บหนังสือเป็นหลัก บางแห่งตั้งอยู่ห่างไกลจากชุมชน ไม่จูงใจประชาชน หรือกลุ่มเป้าหมาย ให้เข้า มาใช้บริการ จึงทำให้ปัจจัยด้านกายภาพของห้องสมุดมีชีวิตได้รับ ความสำคัญเป็นอันดับต้น เนื่องจาก กายภาพเป็นจุดแรกที่ดึงดูดสายตาของผู้ผ่านไปมาและเป็นสื่อ ประชาสัมพันธ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ การเปลี่ยนแปลงกายภาพของห้องสมุดเริ่มต้นจากการวาง กรอบแนวคิดการออกแบบที่ เน้นความ ทันสมัย ความมีสีสัน ดึงดูดใจกลุ่มเป้าหมาย คือเด็กและ เยาวชน เพื่อให้เกิดทัศนคติต่อการใช้ห้องสมุดว่า เป็นวิถีชีวิตที่ทันสมัยและ มีความจำเป็น ห้องสมุด มีชีวิตจึงมีความแตกต่างจากห้องสมุดแบบเดิมที่คุ้นตา องค์ประกอบด้านกายภาพประกอบด้วย สถานที่ตั้งและการออกแบบ

1) สถานที่ตั้ง คำนึงถึงความสะดวก ของผู้ใช้ให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย ตั้งอยู่ในใจกลาง เมืองหรืออยู่ในศูนย์กลางของชุมชน หรือหากเป็นชั้นของอาคาร ควรอยู่ชั้นล่าง หรือชั้นของอาคารที่ไม่สูงเกินไป สะดวกในการเข้าถึงและใช้บริการ สภาพแวดล้อมร่มรื่น ทันสมัย สวยงาม

2) การออกแบบ ครอบคลุมทั้งการออกแบบภายนอกและภายในห้องสมุด การจัดแบ่งเขตพื้นที่ (zoning) ของห้องสมุด เป็นพื้นที่เพื่อการอ่าน และการบริการสื่อการเรียนรู้ และพื้นที่อเนกประสงค์เพื่อการถ่ายทอดความรู้และจัดกิจกรรมส่งเสริม การเรียนรู้ และการ แสดงออก โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของกลุ่ม ผู้ใช้บริการแต่ละกลุ่มซึ่งมีความแตกต่างกันทั้ง วัย อาชีพ ความสนใจ และให้เหมาะสมกับลักษณะ และรูปแบบของกิจกรรม อย่างไรก็ตามการจัดสรรพื้นที่จะต้อง สามารถปรับ เปลี่ยน ยืดหยุ่น โยกย้ายได้ง่าย รวมทั้งคำนึงถึงความปลอดภัย การให้แสงสว่างรอบพื้นที่ การประหยัดพลังงาน การ อำนวยความสะดวก แก่ผู้ใช้บริการทั่วไปและผู้พิการ รวมถึงการจัดพื้นที่รองรับการนำเทคโนโลยี สารสนเทศ มาใช้ในการ บริหารจัดการและการให้บริการ มีระบบที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เพื่อการสืบค้นข้อมูลได้อย่าง สะดวก และให้ผู้ใช้สามารถทำงาน โดยใช้คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กได้ การ ออกแบบให้มีพื้นที่เปิด ไม่มีขอบเขต มองทะลุเห็นได้ทั่วถึงกัน พร้อมกับใช้ แสง สี เสียง สัญลักษณ์ ภาพเส้นลายกราฟิก ที่สื่อสารความหมาย ถึงความทันสมัยและมีชีวิตชีวา แสดงอัตลักษณ์ของ ห้องสมุด สร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ภายใต้วรรู้สึกอบอุ่น เป็นกันเอง ผ่อนคลายจากกฎระเบียบที่เคร่งครัดเข้มงวดจนเกินไป

2.8.2 ด้านสาระกิจกรรม และการบริการ

1) ด้านสาระ สาระของห้องสมุดมีชีวิต คือ สื่อการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ ทั้งหนังสือ และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการรวบรวมองค์ความรู้ ที่ตอบสนองความสนใจและ ความต้องการของ ผู้ใช้บริการ จัดหมวดหมู่สื่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและจัดทำเครื่องมือสืบค้น พร้อมคำแนะนำเพื่อ อำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ในการเข้าถึงเนื้อหาสาระของสื่อการเรียนรู้ได้อย่าง รวดเร็ว

2) ด้านกิจกรรม การสร้างสรรค์กิจกรรมของห้องสมุดมีชีวิตรูปแบบ อุทยานการเรียนรู้ เป็นส่วนสำคัญในการสร้างความมีชีวิตชีวาของห้องสมุด กิจกรรมเปรียบเสมือน การส่งเสริมการขาย โดยมี หนังสือเป็นสินค้าหลัก แนวทางการจัดกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิตมีดังนี้

(1) การวางแผนและออกแบบเนื้อหากิจกรรม เน้นการมีส่วนร่วม และ การใช้เครือข่ายความร่วมมือ กำหนดหลักการและวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม ให้สอดคล้อง กับวิถีชีวิต ความสนใจ ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและวาระ โอกาสที่เหมาะสม

(2) การจัดกิจกรรมครอบคลุมกิจกรรมหลักสี่ด้าน ได้แก่ กิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน การเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการเรียนรู้ ให้เด็กมีความคุ้นเคยกับ หนังสือและห้องสมุด กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มุ่งให้เกิดการ เรียนรู้และความเข้าใจใน ศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและของต่างประเทศ กิจกรรมส่งเสริมทักษะ

ชีวิตเพื่อให้เด็กกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ค้นพบความถนัด ความสนใจเฉพาะ และสิ่งที่ต้องการ ซึ่งนำไปสู่การต่อยอด ความรู้ในเชิงลึก การแสดงผลงานจากความคิดสร้างสรรค์ ของตนเองและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะทางด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีแสวงหา ความรู้ ความผลิตเพลินเพื่อพัฒนาตนเอง

(3) การจัดกิจกรรมเชิงรุกในรูปแบบที่หลากหลายและอย่างต่อเนื่อง โดยการบูรณาการความรู้และการเรียนรู้ข้ามสาขา ส่งเสริมและพัฒนา ทักษะการอ่าน การคิด การเขียน การพูด การฟัง และการนำเสนอ ใช้กิจกรรม เป็นเครื่องมือกระตุ้นความสนใจ ไปสู่การอ่าน สร้างทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน ปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคมและการมีจิตสาธารณะ

3) ด้านการบริการ จัดบริการที่หลากหลาย รวดเร็ว บริการเชิงรุกถึงกลุ่มเป้าหมาย การ เปิดบริการวันหยุด นอกเวลาทำการ ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมหรือวิถีชีวิตของชุมชน

2.8.3 ด้านการบริหารจัดการ

1) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติงาน ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบายของต้น สังกัด นโยบายของรัฐ และแผนพัฒนา ประเทศ โดยมีการศึกษาและสำรวจ พฤติกรรม ความสนใจ ความต้องการ ความคาดหวังและความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายและผู้ให้บริการ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน การกำหนดนโยบายและการดำเนินงาน

2) การมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งเครือข่ายบุคคลและองค์กร ทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง เปิดโอกาสให้กลุ่มต่างๆ ที่สนใจ โดยเฉพาะเยาวชน ร่วม เสนอแนวคิด เสนอผลงาน และร่วมกันพัฒนา ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

3) การใช้ศักยภาพจากแหล่งความรู้และความเชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอก หรือที่ ปรัชญาดำเนินการตามความเหมาะสมและตามความพร้อม เพื่อแก้ปัญหาเรื่องความจำกัดต่างๆ เช่น บุคลากรที่เชี่ยวชาญหรือชำนาญการ หรืองานที่ผู้อื่นทำแทนได้อย่างคุ้มค่ามากกว่า

4) การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกการใช้ช่องทาง การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย การใช้สื่อ สัญลักษณ์ สำนวนภาษาที่ “โดนใจ ” สร้างเจตคติและ ความรู้สึกเชิงบวกต่อทุกฝ่าย การประยุกต์ใช้หลักการตลาด และการใช้เทคโนโลยี เช่น เว็บไซต์ เว็บบอร์ด เครือข่ายสังคม เช่น เฟซบุ๊ก (facebook) มาเป็นเครื่องมือเพื่อทำงานเชิงรุกถึงกลุ่มเป้าหมาย ช่วยสื่อสาร ผลงานและกิจกรรมของห้องสมุด ไปยังกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและชัดเจน

- 5) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีศักยภาพ มีความสามารถในการประสานงาน ร่วมคิด ร่วมทำกับกลไกทุกฝ่ายภายในองค์กรและกับเครือข่ายหรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถในการตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้มีความทันสมัย เท่าทันโลกเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 6) บุคลากร มีความพร้อมทั้งสมรรถนะทางวิชาชีพ สมรรถนะส่วนตัว และจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานให้มีการพัฒนาตนเองและพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- 7) สมรรถนะทางวิชาชีพ คือ มีความรู้ ความเข้าใจ แนวคิด หลักการ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับห้องสมุดมีชีวิต และสามารถประยุกต์ความรู้ในงานห้องสมุดมีชีวิตบนพื้นฐานของหลักวิชาการ มีความสามารถในการจัดกิจกรรม การบริหารโครงการ การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การประสานงาน และ การทำงานเป็นทีม
- 8) มีสมรรถนะส่วนตัว คือ มีความคิดริเริ่ม บุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ เจตคติที่ดี คิดเชิงบวก คิดสร้างสรรค์ คิดริเริ่ม คิดนอกกรอบ มีความตั้งใจ มุ่งมั่น อุทิศตน ทำงานเชิงรุก มีจิตบริการและจิตสาธารณะ
- 9) รูปแบบการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกัน แบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีความ เข้าใจ รับฟังและเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รับผิดชอบร่วมกัน
- 10) การประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน มีการประเมินผลจากผู้ใช้/ผู้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น สถิติผู้ใช้บริการ/ สมาชิก/ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและเครือข่าย ความพึงพอใจของผู้ใช้/สมาชิก/ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและเครือข่าย ตลอดจนนำผลและข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุงพัฒนางาน

2.9 มาตรฐานและตัวชี้วัดห้องสมุดมีชีวิต

ชุติมา สัจจานันท์ และบุญศรี พรหมมาพันธ์ (2554) ได้วิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดห้องสมุดมีชีวิตรูปแบบอุทยานการเรียนรู้ ได้สรุปมาตรฐานห้องสมุดมีชีวิตไว้ดังนี้

มาตรฐาน ตัวชี้วัดและเกณฑ์ห้องสมุดมีชีวิต รูปแบบอุทยานการเรียนรู้จากมาตรฐานมี 5 มาตรฐาน 21 ประเด็นย่อยและตัวชี้วัดจำนวน 100 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน 1 ด้านกายภาพ มี 4 ประเด็นย่อย จำนวน 18 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. ความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้บริการ

1.1 ที่ตั้งอยู่ในย่านชุมชน

- 1.2 การคมนาคมสะดวก มีรถประจำทาง/บริการสาธารณะผ่าน
- 1.3 ตั้งอยู่ใกล้สถานศึกษา
- 1.4 ป้ายบอกทางหรือการสื่อสารชัดเจน ให้สามารถเข้าถึงห้องสมุดได้

2. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายใน

- 2.1 บรรยากาศผ่อนคลาย อบอุ่น เป็นกันเอง
- 2.2 สภาพแวดล้อมภายในปลอดภัยและสะอาดตา
- 2.3 การจัดระบบแสงสว่างคำนึงถึงการประหยัดพลังงาน
- 2.4 ระบบการถ่ายเทอากาศดี
- 2.5 การมองเห็นกันได้อย่างทั่วถึง

3. การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก

- 3.1 การออกแบบตกแต่งสร้างสรรค์
- 3.2 สะอาด สวยงาม เชิญชวนให้เข้าใช้บริการ
- 3.3 ผสมผสาน สะท้อนอัตลักษณ์ของท้องถิ่น
- 3.4 ใต้ถุน แก้อื้อ ชั้นหนังสือสามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย
- 3.5 การออกแบบพื้นที่เอื้ออำนวยในการใช้บริการสำหรับผู้พิการ

4. การจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอย (zoning)

- 4.1 การจัดแบ่งพื้นที่ตามกลุ่มอายุ
- 4.2 การจัดแบ่งพื้นที่เอนกประสงค์สอดคล้องกับการให้บริการ
- 4.3 การจัดแบ่งพื้นที่เอนกประสงค์สอดคล้องกับพฤติกรรมและความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย
- 4.4 การออกแบบพื้นที่สะดวกต่อการให้บริการ

มาตรฐาน 2 ด้านสาระและกิจกรรม มี 3 ประเด็นย่อย จำนวน 19 ตัวชี้วัด

1. มีสื่อการเรียนรู้เหมาะสมและอยู่ในสภาพพร้อมใช้

- 1.1 สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายรูปแบบทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- 1.2 สื่อการเรียนรู้มีเนื้อหาหลากหลายประเภททั้งวิชาการ สารคดีบันเทิงคดี
- 1.3 สื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่

หลากหลาย

- 1.4 สื่อการเรียนรู้มีเนื้อหาส่งเสริมการเรียนรู้
- 1.5 สื่อการเรียนรู้สอดคล้องและเกี่ยวข้องกับท้องถิ่น
- 1.6 สื่อการเรียนรู้อยู่ในความสนใจและสอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคม

- 1.7 สื่อการเรียนรู้จัดหมวดหมู่อย่างเป็นระบบสะดวกต่อการใช้บริการ
- 1.8 เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์อำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ในการเข้าถึง/สืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ/สื่อการเรียนรู้

1.9 สื่อการเรียนรู้มีการบำรุงรักษาให้พร้อมใช้งาน

ด้านกิจกรรม

2. ความหลากหลายและเนื้อหาของกิจกรรมที่จัด

- 2.1 กิจกรรมที่จัดมีความหลากหลาย
- 2.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้
- 2.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
- 2.4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิต
- 2.5 การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2.6 การจัดกิจกรรมกระตุ้นให้เกิดการค้นคว้าและเรียนรู้เพิ่มเติมผ่านหนังสือและสื่อการเรียนรู้อื่นๆ

2.7 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เสนอกระบวนการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงด้วยการปฏิบัติ

3. ความต่อเนื่องและครอบคลุมของกิจกรรมที่จัด

- 3.1 การจัดกิจกรรมดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
- 3.2 การจัดกิจกรรมครอบคลุมทุกกลุ่มผู้ใช้บริการ
- 3.3 การจัดกิจกรรมสำหรับกลุ่มเป้าหมายทั้งผู้ใช้และผู้ยังไม่เคยใช้บริการ

ห้องสมุด

มาตรฐาน 3 ด้านการบริการ มี 2 ประเด็นย่อย จำนวน 10 ตัวชี้วัด

1. การจัดบริการเชิงรุกถึงกลุ่มเป้าหมาย

- 1.1 การจัดระบบบริการที่เอื้อต่อการใช้บริการด้วยตนเอง
- 1.2 การจัดบริการเชิงรุกถึงกลุ่มเป้าหมายทั้งผู้ใช้และผู้ยังไม่เคยใช้บริการ
- 1.3 การจัดบริการสอดคล้องกับความต้องการและแสดงความเอื้ออาทรต่อผู้ใช้

2. ความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อคุณภาพการบริการ

- 2.1 ความสะดวก รวดเร็วในการรับบริการ
- 2.2 การได้รับบริการตรงกับความต้องการ
- 2.3 การได้รับบริการที่เชื่อถือได้
- 2.4 ความเอื้ออาทรของผู้ให้บริการ

2.5 ความสามารถในการตอบคำถามและให้คำแนะนำของผู้ให้บริการ

2.6 ความเพียงพอของสื่อการเรียนรู้ที่มีให้บริการ

2.7 ความทันสมัยของสื่อการเรียนรู้ที่มีให้บริการ

มาตรฐาน 4 ด้านบุคลากร มี 5 ประเด็นย่อย จำนวน 29 ตัวชี้วัด

ด้านผู้บริหารห้องสมุดมีชีวิต

1. วิสัยทัศน์และภาวะผู้นำ

1.1 ผู้นำการเปลี่ยนแปลง

1.2 ผู้นำเชิงกลยุทธ์

1.3 ความคิดสร้างสรรค์

1.4 ความสามารถในการตัดสินใจ

1.5 วิสัยทัศน์ทางการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการจัดกระบวนการเรียนรู้

2. การเป็นนักจัดการและนักประสานงาน

2.1 ความสามารถในการวางแผนกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์

2.2 ความสามารถในการบริหารจัดการองค์การและบุคลากร

2.3 ความสามารถในการสื่อสารภายในองค์กร

2.4 ความสามารถในการสื่อสารภายนอกองค์กร

2.5 ความสามารถในการประสานงานและทำงานร่วมกับบุคคลและเครือข่ายที่

เกี่ยวข้อง

2.6 ใจกว้าง ขอมรับการเปลี่ยนแปลง ด้านผู้ปฏิบัติงาน

3. ความรู้ ความคิดและความเข้าใจเกี่ยวกับห้องสมุดมีชีวิต

3.1 นิสัยรักการอ่านและใฝ่รู้

3.2 ความคิดสร้างสรรค์

3.3 ความคิดเชิงวิเคราะห์

3.4 ความเข้าใจแนวคิด หลักการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับห้องสมุดมีชีวิต

4. ด้านเจตคติ

4.1 จิตบริการ

4.2 มนุษยสัมพันธ์

4.3 เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

4.4 การรับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

4.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น

5. ด้านทักษะ

5.1 ทักษะการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้

5.2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.3 ทักษะการสื่อสาร

5.4 ทักษะการประชาสัมพันธ์เชิงรุก

5.5 ทักษะการแก้ปัญหา / การจัดการปัญหา

5.6 ทักษะการทำงานได้หลายด้าน

5.7 ทักษะการประสานงาน

5.8 ทักษะการทำงานเป็นทีม

5.9 การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐาน 5 ด้านการบริหารจัดการ มี 7 ประเด็นย่อย จำนวน 24 ตัวชี้วัด

1. แผนพัฒนาห้องสมุดมีความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

1.1 แผนพัฒนาห้องสมุดสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือนโยบายของ

ต้นสังกัด

1.2 แผนพัฒนาห้องสมุดมีความชัดเจน

1.3 แผนพัฒนาห้องสมุดสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

2. การมีส่วนร่วมของผู้ใช้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชน

2.1 ผู้ใช้มีส่วนร่วมในการวางแผน การบริหารจัดการหรือดำเนินงานห้องสมุด

2.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารจัดการ

หรือดำเนินงานห้องสมุด

2.3 กิจกรรมที่ผู้ใช้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือชุมชนร่วมกันจัดเพื่อพัฒนาห้องสมุด

3. การสร้างเครือข่าย

3.1 การสร้างเครือข่ายห้องสมุดอย่างเป็นทางการ

3.2 การสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นทางการ

3.3 การสร้างและสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายกลุ่มสมาชิก/ ผู้ใช้บริการ

3.4 กิจกรรมร่วมกับเครือข่ายห้องสมุดเครือข่ายหน่วยงานอื่นๆ และเครือข่าย

สมาชิก

4. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ การบริการและการเข้าถึง

ข้อมูลของห้องสมุด

4.1 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการของ ผู้บริหาร/
ผู้ปฏิบัติงาน

4.2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริการผู้ใช้ของผู้ปฏิบัติงาน

4.3 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์

4.4 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการใช้บริการด้วยตนเอง

5. การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ถึงกลุ่มเป้าหมาย

5.1 การสื่อสารชัดเจน

5.2 การสื่อสารมีหลากหลายช่องทาง

5.3 การประชาสัมพันธ์เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

5.4 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อที่หลากหลาย

6. สถิติการใช้บริการและการเข้าร่วมกิจกรรม

6.1 ผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา

6.2 การใช้บริการเพิ่มขึ้น

6.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา

6.4 สื่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา

7. การประเมินผลการบริหารจัดการและการดำเนินการห้องสมุดมีชีวิต

7.1 รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผน

7.2 การนำสถิติ และผลสรุปการดำเนินงานมาใช้ในการวางแผนและพัฒนางาน

3. ข้อมูลศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

3.1 ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม มีสถานที่ตั้งอยู่ภายใน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดให้บริการด้านการอ่านและการค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ตฟรี ตั้งอยู่ภายใน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดบริการเมื่อ วันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 ตั้งอยู่ที่อาคารเสมารักษ์ ชั้น 1 (ก่อตั้งโดยคุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา) เปิดให้บริการทุกวันจันทร์ – ศุกร์ ช่วงเวลา 07.30 – 18.00 น. (เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์) เพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าที่อยู่ใกล้เข้าถึงสะดวก สำหรับข้าราชการ เจ้าหน้าที่ในกระทรวงศึกษาธิการ ประชาชนทั่วไปและมีนิสิต นักศึกษา จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มาศึกษาคูงานและฝึกปฏิบัติงานอยู่เป็นประจำ เป็นสถานที่จัดกิจกรรมต่างๆ ของ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นสถานที่นัดพบและพักผ่อนสำหรับผู้ที่มาติดต่อราชการภายใน กระทรวงศึกษาธิการ ห้องสมุดที่มีขนาดเล็ก การจัดตกแต่งเหมาะสมกับการใช้บริการ

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

1. เพื่อให้มีห้องอ่านหนังสือ
2. เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงาน และฝึกปฏิบัติงานของนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนที่สนใจด้านการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
3. เพื่อเป็นสถานที่พบปะ สังสรรค์ แลกเปลี่ยนประสบการณ์

บริการของศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม

1. สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นบริการการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อ เพื่อมุ่งส่งเสริมให้ผู้รับบริการเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน หรือเสริมสร้างความรู้เพิ่มเติมในการปฏิบัติหน้าที่การทำงานได้ โดยจัดแบ่งส่วนบริการ ดังนี้
 - 1.1 พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
 - 1.2 หนังสือพิมพ์ นิตยสารและวารสาร
 - 1.3 หมวดหนังสือเกี่ยวกับ การจัดการศึกษา เศรษฐกิจการเมือง การปกครอง การบริหารจัดการ จิตวิทยา ประวัติบุคคลสำคัญสาระบันเทิง วรรณกรรมเยาวชน เรื่องสั้น นวนิยาย รางวัลซีไรท์ ท่องเที่ยว สารคดี การ์ตูนสุขภาพ อาหาร กีฬา ฯลฯ เล่มโปรดผู้บริหาร เป็นหนังสือที่ผู้บริหารในกระทรวงศึกษาธิการชื่นชอบและแนะนำความน่าสนใจของหนังสือเล่มโปรด
 - 1.4 เอกสารทางวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ เช่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นต้น
2. สื่อ ICT เป็นบริการ เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มได้แก่
 - 2.1 ซีดีรอม วีซีดี
 - 2.2 อินเทอร์เน็ต
 - 2.3 ข่าวสารโทรทัศน์

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการ การนำเสนอรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต การตรวจสอบความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ พบว่ามี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

4.1 งานวิจัยในประเทศ

ชลลดา พงศ์พัฒนาโยธิน (2548: บทคัดย่อ) ได้นำเสนอผลงานวิจัยโครงการ ห้องสมุดมีชีวิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เป็นการศึกษาสภาพของการ จัดบริการและการดำเนินงานในสำนักวิทยบริการ ศึกษาความคิดเห็นและรูปแบบของห้องสมุดมี ชีวิตตามความต้องการของผู้ใช้บริการ จำนวน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษา อาจารย์ ในมหาวิทยาลัย ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และบุคลากรในชุมชนเขตธนบุรีและนำผลการศึกษามาดำเนิน โครงการให้มีลักษณะเป็นห้องสมุดมีชีวิต ซึ่งตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการมากที่สุด

ธวัชชัย เฟ็งพิณิจ (2549 : บทคัดย่อ) วิจัยและพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต เพื่อหารูปแบบ เฉพาะของห้องสมุดมีชีวิตที่เข้ากับบริบทไทย โดยให้เหตุผลว่าการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตของเราไม่ ไปถึงไหนก็เพราะคำว่า “ชีวิต” ที่เติมเข้าไปกับห้องสมุดไม่ทราบว่ามันเป็นมิติตามชีวิตด้านใด แม้ปัจจุบันห้องสมุดมีชีวิตได้รับความสนใจลดลง แต่ก็ยังมีผู้ทำวิจัย เพื่อค้นหารูปแบบของ ห้องสมุดมีชีวิตของไทยอยู่ และรูปแบบที่ได้ จากการวิจัยก็ไม่แตกต่างจากห้องสมุดทั่วไป และ ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา ก็มักจะเป็นการพัฒนาห้องสมุดที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน ให้เป็นห้องสมุดมีชีวิต

ผลการวิจัย พบว่า ความพยายามที่จะหารูปแบบห้องสมุดมีชีวิตในบ้านเราก็ ปรากฏให้เห็นในสถาบันอุดมศึกษาที่มีเป้าหมายจะพัฒนาห้องสมุดของสถาบัน ให้เป็นห้องสมุดมี ชีวิต เช่น โครงการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์เป็นห้องสมุดมีชีวิต” ของสำนัก วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (2547) การวิจัยเรื่อง “ การพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต” โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี (2547) นอกจากนี้สำนักวิทยบริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏ หลายแห่งได้จัดให้มีโครงการวิจัย เพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องและการบริการสารสนเทศท้องถิ่น โดย ใช้ชื่อชุด โครงการวิจัยห้องสมุดมีชีวิต เช่น “ การวิจัยและพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต การจัดการความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะอาชีพการทำขนมโบราณชุมชนกุฎีจีน แขวงวัดกัลยาณิ เขตธนบุรีกรุงเทพมหานคร” ของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ธนบุรี (2548) และงานวิจัยของสุวรรณ ชูดีมันตร์ (2547) เรื่อง “โครงการวิจัยการพัฒนาห้องสมุดมี ชีวิต: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบุรี ”

วิวัฒน์ จูราหะวงษ์ (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ การพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต เพื่อสร้างเครือข่าย และให้บริการทางวิชาการกรณีศึกษา โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนสายวิทย์ – คณิต ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของทั้ง 4 โรงเรียน มีความพึงพอใจใน การใช้บริการข้อมูลทางวิชาการ อยู่ในระดับดี ข้อมูลที่ให้บริการทาง วิชาการผ่านทางเว็บไซต์ของ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ธนบุรี ซึ่งเป็นเว็บไซต์แม่ข่ายไป ยังเว็บไซต์ห้องสมุดของโรงเรียนทั้ง 4 แห่ง นักเรียนกลุ่มดังกล่าว สามารถใช้บริการได้ตรงกับ ความต้องการ มีความถูกต้อง มีความหลากหลาย และมีความสะดวก ง่ายต่อการใช้งาน เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ด้วยตนเองและส่งเสริมการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏ ธนบุรีกับ โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย

ธิดารัตน์ เจริญเขต (2550 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยใช้วิธีการวิจัยแบบกรณีศึกษา (Case study) ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร และผู้ให้บริการห้องสมุดซึ่งได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากร ผลการวิจัย พบว่า (1) ด้านอาคารสถานที่ ห้องสมุดควรตั้งอยู่บริเวณศูนย์กลางของชุมชนมหาวิทยาลัยที่มีการคมนาคม และสัญจรสะดวก อยู่ใกล้กับอาคารศูนย์คอมพิวเตอร์ อาคารเรียนหลัก ศูนย์อาหารและหอพัก นักศึกษา ลักษณะอาคารควรเป็นอาคารเอกเทศภายในอาคารควรมีการจัดแบ่งพื้นที่ภายในอาคาร เป็นสัดส่วน (Zone) ตามวัตถุประสงค์ของการใช้ โดยแบ่งเป็นพื้นที่สำหรับการศึกษาค้นคว้า (Study area) พื้นที่สำหรับการศึกษา เพื่อความเพลิดเพลิน (Edutainment area) และพื้นที่เพื่อการ ข้อมูลข่าวสาร และรวมทั้งบริการอื่น ๆ เช่น ระบายหนังสือ ร้านกาแฟ เป็นต้น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Browsing area) (2) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดควรมีทรัพยากรสารสนเทศหลายหลาย ประเภททั้งอิเล็กทรอนิกส์และทรัพยากรสิ่งพิมพ์ และมีจำนวนที่เพียงพอตอบสนองต่อความ ต้องการของผู้ใช้บริการ ในส่วนการบริการสารสนเทศนอกจากห้องสมุดจะมีบริหารพื้นฐานและ ความเพิ่มบริการเชิงรุก เช่น บริหารส่งสารสนเทศ (Document delivery) บริการช่วยสืบค้น สารสนเทศให้แก่อาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท (3) ด้านห้องสมุดควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาใช้ในห้องสมุดทั้งในการจัดการสารสนเทศและการให้บริการที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาสามารถใช้บริการได้ ทั้งในขณะที่อยู่ภายในและภายนอกห้องสมุด (4) ด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ห้องสมุดควรจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ทำให้ผู้ให้บริการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารของห้องสมุด เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดป้ายประชาสัมพันธ์ ควรมีพื้นที่สำหรับ สารสนเทศท้องถิ่น และอาจขยายสาขาหรือขยายการให้บริการในแหล่งชุมชน เช่น หอพัก โรงอาหาร อาคารเรียนหลัก และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้ห้องสมุดได้ การที่จะพัฒนา

ห้องสมุดไปสู่ห้องสมุดมีชีวิตได้นั้น ปัจจัยสำคัญ คือ การสนับสนุนของมหาวิทยาลัยและผู้บริหาร มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายในการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและบรรยายทางวิชาการ เช่น การมีโรงพิมพ์สำหรับพิมพ์เอกสารประกอบการเรียนการสอนหนังสือ ตำราทางวิชาการ วารสารและมีหลักสูตรที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

สุดใจ นุชบงค์ (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้ สาระสนเทศ ในโรงเรียนเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า (1) ด้านการตระหนักถึงความต้องการสารสนเทศ ครูให้นักเรียนสำรวจแหล่งสารสนเทศที่จะสืบค้นและกำหนดคุณลักษณะ ข้อมูลที่ต้องการเป็นรูปภาพ ตัวเลขหรือเอกสาร เพื่อรวบรวมจัดทำเป็นเอกสารรายงานที่มีการอ้างอิงถูกต้อง สามารถตอบคำถามและสนองความต้องการได้ (2) ด้านการสืบค้นสารสนเทศได้อย่างถูกวิธี ครูให้นักเรียนปฏิบัติการสืบค้นสารสนเทศจริงโดยการทำตามขั้นตอนที่ได้อธิบายแนะนำ และทำแบบฝึกหัดที่แจกให้ส่งครู แนะนำวิธีการสืบค้นฐานข้อมูลรายการสารสนเทศของห้องสมุด (3) ด้านการประเมินความน่าเชื่อถือของสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ ครูให้นักเรียนเลือกสารสนเทศเฉพาะรายการที่เกี่ยวข้องกับที่นักเรียนศึกษาเท่านั้น โดยการอ่านชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ หรือเนื้อเรื่องย่อๆ แล้วบันทึกเนื้อหาไว้และบอกแหล่งที่มาของข้อมูล (4) ด้านการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้อง ครูให้นักเรียนทำรายงานและสรุปสาระสำคัญของสารสนเทศที่สืบค้นได้ตามสาขาวิชาที่เรียนแล้วนำเสนอและส่งครูผู้สอนในรูปแบบที่มีมาตรฐาน (5) ด้านการนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาเป็นความรู้ใหม่จัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนจัดทำเอกสาร แผ่นพับ แนะนำให้ความรู้ และเสนอแนะแนวคิดใหม่จากการศึกษาค้นคว้า เพื่อสื่อสาร ความรู้ไปสู่ นักเรียนและบุคคลอื่น ๆ ทั่วไป (6) สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้ สาระสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือประกอบการเรียนการสอน และเอกสารประกอบการสอนของครู สื่อไม่ตีพิมพ์ คือ ภาพ (แผ่นภาพ/แผ่นภูมิ/รูปภาพ/ภาพโปสเตอร์) และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ อินเทอร์เน็ต บทเรียนออนไลน์และฐานข้อมูลรายการสารสนเทศห้องสมุด (7) แหล่งสารสนเทศที่ครูใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้ สาระสนเทศ ได้แก่ ห้องสมุดหมวดวิชา รองลงมาคือ ศูนย์ปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และห้องสมุดโรงเรียน (8) การติดตามประเมินผลการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน ได้แก่ ครูติดตามประเมินผลด้วยการทดสอบวัดความรู้ความสามารถการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองในแต่ละสาขาวิชา และการนำเสนอในรูปแบบของใบงาน ใบกิจกรรม

ชมพูนุท ยอดยิ่ง (2551: บทคัดย่อ) ศึกษากิจกรรมการสอนทักษะการรู้ สาระสนเทศของครูบรรณารักษ์แก่นักเรียนประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ปัญหาและ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนทักษะการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและค่าร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า กิจกรรมการสอนทักษะการรู้สารสนเทศที่ครูบรรณารักษ์ใช้มากที่สุด คือ กิจกรรมการสอนให้รู้จักแหล่งสารสนเทศและรู้จักทรัพยากรสารสนเทศ จากทักษะที่ 2.1 (ร้อยละ 98.3) รองลงมา คือ กิจกรรมการแนะนำวิธีหาหัวข้อ จากทักษะที่ 1.1 (ร้อยละ 96.7) การสอนให้ทำแผนผังความคิดจากทักษะที่ 1.2 (ร้อยละ 95) กิจกรรมการสอนทักษะการวิเคราะห์สรุปความสำคัญจากเรื่องทีอ่าน จากทักษะที่ 3.2 (ร้อยละ 93.3) และกิจกรรมการสอนที่แนะนำการนำเสนอสารสนเทศ จากทักษะที่ 3.4 (ร้อยละ 91.7) ส่วนกิจกรรมการสอนที่ใช้บ่อย คือ การสอนการค้นหา จากทักษะที่ 2.4 (ร้อยละ 48.3) ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะ พบว่าครูบรรณารักษ์ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์โดยตรง โรงเรียนขาดแคลนเครื่องคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และครูบรรณารักษ์ต้องการพัฒนาความรู้ด้านวิชาบรรณารักษศาสตร์ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงในการทางด้านบรรณารักษ์

สุวัฒน์ ส่องแสงจันทร์ และคณะ (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการสอนการใช้ห้องสมุดและบทบาทในการสอนการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร และทำการเปรียบเทียบโดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์ และประสบการณ์การสอนการใช้ห้องสมุด กลุ่มตัวอย่างคือครูบรรณารักษ์จำนวน 102 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสภาพการสอนการใช้ห้องสมุด และบทบาทในการสอนการรู้สารสนเทศตามมาตรฐานของ AASL และ AECT ซึ่งมี 3 ด้าน คือ การรู้สารสนเทศ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการรับผิดชอบต่อสังคม และทำการสัมภาษณ์ครูบรรณารักษ์อีก 11 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเอสพีเอสเอส และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าเอฟและค่าที

ผลการวิจัย พบว่า (1) สภาพการสอนการใช้ห้องสมุดพบว่า ครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่สอนทั้งสองรูปแบบ คือ เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ส่วนที่เป็นทางการจะจัดสอนเป็นรายวิชาหนึ่งโดยเฉพาะที่โรงเรียนกำหนดขึ้นเอง โดยสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนที่ไม่เป็นทางการกิจกรรมที่ส่วนใหญ่จัด คือ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้และวิธีการสืบค้นข้อมูลในห้องสมุด (2) บทบาทในการสอนการรู้สารสนเทศ พบว่า ครูบรรณารักษ์มีบทบาทการสอนการรู้สารสนเทศทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ในระดับมาก ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่าครูบรรณารักษ์ไม่มีความเข้าใจในเรื่องของการรู้สารสนเทศอย่างถ่องแท้

ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการสอนการรู้สารสนเทศ พบว่าครูบรรณารักษ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์มีบทบาทมากกว่าครูบรรณารักษ์ที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทาง

บรรณารักษศาสตร์ ส่วนรายด้านพบความแตกต่างในด้าน (1) การรู้สารสนเทศ และด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง (2) ตัวแปรระยะเวลาการทำงาน พบว่า ผลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน (3) ตัวแปรประสบการณ์การสอนการใช้ห้องสมุด พบว่า ผลโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่รายด้านพบความแตกต่างในด้านการรับผิดชอบต่อสังคม โดยครูบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์การสอนมากมีบทบาทมากกว่าครูบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์การสอนปานกลาง

ชุดิมา สัจจันันท์ (2554: บทคัดย่อ) พัฒนามาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียนไทย พัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนานักเรียนไทยให้เป็นผู้รู้สารสนเทศและศึกษาผลการนำยุทธศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการพัฒนานักเรียนไทยให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ วิธีการวิจัยใช้การวิจัยเอกสาร การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ และการทดลอง ผู้ให้ ข้อมูลหลักประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ โดยเลือกแบบเจาะจงตาม เกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 46 คน จำแนกเป็น 3 กลุ่มและผู้บริหาร ครู บรรณารักษ์และนักเรียนจาก สถานศึกษาสองแห่ง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการคำนวณค่าดัชนีความ สอดคล้องของความคิดเห็น นำเสนอในรูปสรุปความประกอบตารางและแผนภูมิ

ผลการวิจัย พบว่า (1) มาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับนักเรียนไทยที่พัฒนาขึ้น เรียกว่า “6 รู้” ประกอบด้วย 6 สมรรถนะหลักด้านการรู้สารสนเทศ ได้แก่ การตระหนักถึงความสำคัญ และมีความจำเป็นของสารสนเทศในการเรียนรู้และการดำรงชีวิต ความสามารถเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ รู้วิธีและใช้เครื่องมือค้นหาสารสนเทศ การวิเคราะห์ ประเมิน และเลือกสารสนเทศที่ต้องการ การรวบรวม จัดระบบ สังเคราะห์ และใช้สารสนเทศ การนำสารสนเทศที่ได้ไปสร้างความรู้และผลิตผลงานอย่างสร้างสรรค์ โดยมีจริยธรรม เคารพกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ (2) ยุทธศาสตร์การพัฒนานักเรียนไทยให้เป็นผู้รู้สารสนเทศที่ได้มีการพัฒนาขึ้นตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับนักเรียนไทยเรียกว่า “ปัญหาการศึกษานักเรียนผู้รู้สารสนเทศ” ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาลและกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเขตพื้นที่การศึกษา ต่อสถานศึกษา ต่อครอบครัวและชุมชน สังคม และต่อสื่อมวลชน (3) ผลการนำยุทธศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นไปใช้พบว่า นักเรียนมีทักษะการรู้สารสนเทศที่ดีขึ้น ทั้งนักเรียน ครูและผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็น และรู้คุณค่าของการรู้สารสนเทศต่อการเรียนการสอนและการดำรงชีวิต โดยเฉพาะในกระบวนการเรียนรู้ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการบูรณาการด้านการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมของห้องสมุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ และความต้องการ สร้างและตรวจสอบรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพและความต้องการห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ
 2. สร้างรูปแบบและตรวจสอบรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ
- ผู้วิจัยดำเนินขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพและความต้องการห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ใช้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษมกระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวน 2,560 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดห้องสมุดจำนวน 4 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ใช้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ที่เข้ามาใช้บริการในช่วงเดือน ธันวาคม 2557 ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายและกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับรูปแบบ และแนวทางการบริหารจัดการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.3 การสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1.3.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา)

1.3.2 ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ และความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนารูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้รูปแบบของห้องสมุดมีชีวิต มี 5 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) ด้านสภาพแวดล้อม
- 2) ด้านสาระและกิจกรรม
- 3) ด้านการบริการ
- 4) ด้านบุคลากร
- 5) ด้านการบริหารจัดการ

1.3.3 ส่วนที่ 3 ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต จากเอกสาร ตำรา งานวิจัย บทความต่างๆ

2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เป็นที่ปรึกษา

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำมาแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ความตรงของเนื้อหา (Validity) และการหาค่าความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับเครื่องมือ (IOC: Index of Item Objective Congruence) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบข้อคำถามว่าคำถามครอบคลุมประเด็นของเรื่องที่ทำวิจัย กำหนดเกณฑ์ผ่านตั้งแต่ 0.50 ขึ้น

ไป (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์ 2547: 146) แบบสอบถามฉบับนี้มีค่า IOC ในภาพรวมเท่ากับ 0.89 รายข้ออยู่ระหว่าง 0.66-1.00 แก้ไขให้เหมาะสมและนำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำ

4) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ใช้ห้องสมุดที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ของห้องสมุดศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.70 ขึ้นไปถือว่ามีความเชื่อมั่นใช้ได้ตามเกณฑ์ (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์ 2547: 149) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.81

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในพื้นที่

1.4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปสอบถามกับผู้ใช้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอความอนุเคราะห์จัดเก็บข้อมูลตามแบบสอบถามแนวทางการพัฒนารูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

1.4.3 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ใช้เวลาประมาณ 1 เดือน ได้แบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 400 ฉบับ

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์จัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติการวิจัย ดังนี้

1.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

1.5.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การตัดสินค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ ดังนี้

สภาพ / ความต้องการ รูปแบบของห้องสมุดมีชีวิต	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

สำหรับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยในการแปลผล กำหนดความหมายของค่าเฉลี่ยในการแปลผลระดับ ขององค์ประกอบของ ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีผลต่อกร รูปแบบของห้องสมุดมีชีวิต มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.50 - 5.00	มากที่สุด
3.50 - 4.49	มาก
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	น้อย
1.0 - 1.49	น้อยที่สุด

ขั้นที่ 2 สร้างรูปแบบและตรวจสอบรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านห้องสมุด จำนวน 10 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต

2.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

2.3.1 การสร้างรูปแบบ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 นำมาสร้างรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

2.3.2 นำรูปแบบเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา นำมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบตามความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.3.3 การสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

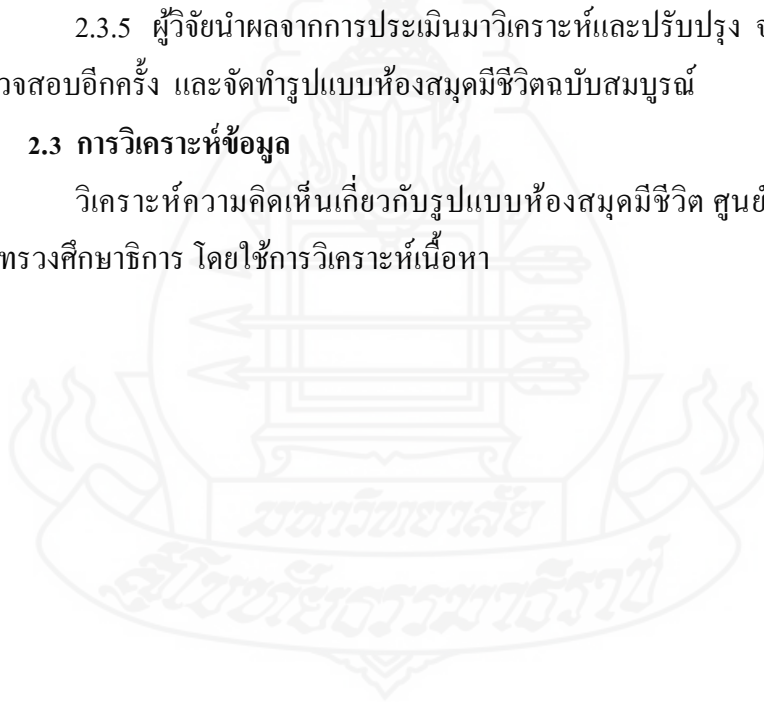
- 1) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมิน
- 2) สร้างแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เพื่อประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต โดยมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านสาระและกิจกรรม ด้านการบริการ ด้านบุคลากร ด้านการ

2.3.4 ผู้วิจัยขอหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรูปแบบ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 10 ท่าน ได้แก่ ว่าที่ ร.อ. อาศิส เขยกลิ่น นางอัญชลี ธรรมะวิธิกุล นางฤดี ศิริภาพ น.ส.ปิยาภา ยัดซัง นางวัชรินทร์ โกสินเจริญชัย น.ส.รัตนสุดา พ่อโคตร น.ส.เปรม กิมทอง นายปรีชา เจนรัตนพลชัย น.ส.ชลฎา รัมทนต์ นางนงนุช ซ่อสีคำ

2.3.5 ผู้วิจัยนำผลจากการประเมินมาวิเคราะห์และปรับปรุง จากนั้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง และจัดทำรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตฉบับสมบูรณ์

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม
กระทรวงศึกษาธิการ มีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพปัจจุบันและความต้องการ

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดศูนย์การ
เรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพปัจจุบัน สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของ ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุด ศูนย์การ
เรียนรู้ วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้รูปแบบการดำเนินงานของห้องสมุดมีชีวิต 5
ด้าน ประกอบด้วย ด้านกายภาพ ด้านสาระและกิจกรรม ด้านการบริการ ด้านบุคลากร และด้าน
การบริหารจัดการ

ตอนที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของ ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบรูปแบบความเหมาะสมของรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต โดย
วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพปัจจุบันและความต้องการ

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้ใช้บริการ ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพปัจจุบัน สำเร็จการศึกษา

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลลักษณะสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพส่วนบุคคล	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ				
ชาย	153	38.3	153	38.3
หญิง	247	61.8	247	61.8
รวม	400	100.00	400	100.00
2. อายุ				
20 – 29 ปี	74	18.5	74	18.5
30 – 39 ปี	101	25.3	101	25.3
40 – 49 ปี	149	37.3	149	37.3
50 – 59 ปี	44	11.0	44	11.0
60 ปีขึ้นไป	32	8.0	32	8.0
รวม	400	100.00	400	100.00
3. อาชีพ				
รับราชการ	197	49.3	197	49.3
นักเรียน นักศึกษา	24	6.0	24	6.0
ค้าขาย	39	9.8	39	9.8
งานบริษัท	73	18.3	73	18.3
รับจ้างทั่วไป	67	16.8	67	16.8
อื่น ๆ (โปรรตระบุ)	-	-	-	-
รวม	400	100.00	400	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษา				
ประถมศึกษา	-	-	-	-
มัธยมศึกษาตอนต้น	74	18.5	74	18.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	25	6.3	25	6.3
อนุปริญญา / ปวส.	-	-	-	-
ปริญญาตรี	125	31.3	125	31.3
สูงกว่าปริญญาตรี	176	44.0	176	44.0
อื่น ๆ (ไปรกระบุ)	-	-	-	-
รวม	400	100.00	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า พบว่า ผู้ใช้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.8 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 38.3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมา คือ อายุ 30 – 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.3 และอายุ 60 ปีขึ้นไปน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.0 ด้านอาชีพ ส่วนใหญ่ รับราชการ คิดเป็นร้อยละ 49.3 รองลงมา คือ ทำงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 18.3 และนักเรียน นักศึกษาจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.0 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมา คือปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 31.3 และ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช คิดเป็นร้อยละ 6.3

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้ใช้บริการ ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้รูปแบบการดำเนินงานของห้องสมุดมีชีวิต มี 5 ด้านประกอบด้วย ด้านกายภาพ ด้านสาระและกิจกรรม ด้านการบริการ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ มีดังนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพ และความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ในภาพรวมด้านต่างๆ

สภาพปัจจุบันและความต้องการของ ผู้ให้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ				สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ
		\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
1.	ด้านกายภาพ	2.61	0.18	ปานกลาง	4.75	0.14	มากที่สุด
2.	ด้านสาระและกิจกรรม	2.75	0.15	ปานกลาง	4.85	0.12	มากที่สุด
3.	ด้านการบริการ	3.45	0.16	ปานกลาง	4.75	0.13	มากที่สุด
4.	ด้านบุคลากร	2.99	0.15	ปานกลาง	4.65	0.15	มากที่สุด
5.	ด้านการบริหารจัดการ	2.74	0.16	ปานกลาง	4.66	0.24	มากที่สุด
รวม		2.91	0.81	ปานกลาง	4.73	0.09	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพปัจจุบันของศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$) เมื่อพิจารณาด้านต่างๆ พบว่า ด้านการบริการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.45$) และรองลงมา คือ ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 2.99$) และด้านการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.74$) ในส่วนของ ความต้องการ ในด้านต่างๆ พบว่าภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสาระและกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) และรองลงมา คือ ด้านกายภาพ ($\bar{X} = 4.75$) และด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.65$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้ใช้บริการ
ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ด้านกายภาพ

สภาพปัจจุบันและความต้องการของ ผู้ให้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ด้านกายภาพ	—		ด้านกายภาพ สภาพปัจจุบัน ระดับ ความคิดเห็น	—		ด้านกายภาพ ความต้องการ ระดับ ความต้องการ
	X	S.D.		X	S.D.	
1. ความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้ บริการของห้องสมุด	2.60	0.52	ปานกลาง	4.94	0.24	มากที่สุด
2. มีลานอเนกประสงค์ สำหรับเด็กเล่น เพื่อให้เยาวชนและผู้ปกครองสามารถ ทำกิจกรรมร่วมกันได้	2.83	0.75	ปานกลาง	4.70	0.45	มากที่สุด
3. มีหนังสือหรือสื่อเพียงพอ	2.55	0.49	ปานกลาง	4.78	0.41	มากที่สุด
4. เคาเตอร์บริการอยู่ในตำแหน่งที่ เหมาะสม	2.51	0.50	ปานกลาง	4.63	0.48	มากที่สุด
5. มีการจัดพื้นที่ มุมให้บริการควรมี ความหลากหลาย เหมาะกับผู้ใช้ บริการในแต่ละวัย เช่น มุมสำหรับเด็ก และเยาวชน มุมสำหรับผู้สูงวัย เป็นต้น	2.49	0.50	ปานกลาง	4.79	0.41	มากที่สุด
6. จำนวนชั้นวางหนังสือและวารสาร เพียงพอ	2.50	.50	ปานกลาง	4.78	0.41	มากที่สุด
7. ครุภัณฑ์มีความทันสมัย	3.08	0.76	ปานกลาง	4.77	0.41	มากที่สุด
8. มีป้ายบอกหมวดหมู่และเลขเรียก หนังสือชัดเจน	2.53	0.51	ปานกลาง	4.64	0.48	มากที่สุด
9. มีป้ายนิเทศ (ปิดประกาศข่าวสาร และ ความรู้ ฯลฯ)	2.44	0.49	ปานกลาง	4.82	0.38	มากที่สุด

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สภาพปัจจุบันและความต้องการของ ผู้ใช้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ด้านกายภาพ	— X S.D.		ด้านกายภาพ สภาพปัจจุบัน ระดับ ความคิดเห็น	— X S.D.		ด้านกายภาพ ความต้องการ ระดับ ความต้องการ
10. มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม โดยรอบห้องสมุดให้สะอาด เรียบร้อย สวยงาม เช่น ป้ายเชิญชวน การจัด สวนหย่อม สวนสมุนไพร สีภายนอก อาคาร เป็นต้น	2.53	0.50	ปานกลาง	4.73	0.45	มากที่สุด
	2.61	0.18	ปานกลาง	4.75	0.14	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ด้านกายภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครุภัณฑ์มีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.08$) รองลงมา คือ มีลานอเนกประสงค์ สำหรับเด็กเล่น เพื่อให้เยาวชนและผู้ปกครองสามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ ($\bar{X} = 2.83$) และมีป้ายนิเทศ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 2.44$) ส่วนในด้านความต้องการ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีความต้องการด้านกายภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้บริการของห้องสมุดมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.94$) และรองลงมาคือ มีป้ายนิเทศ (ปิดประกาศข่าวสารและความรู้ ฯลฯ) ($\bar{X} = 4.82$) และความต้องการด้านเคาน์เตอร์บริการอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.63$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้ใช้บริการ
ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ด้านสาระและกิจกรรม

สภาพปัจจุบันและความต้องการของ ผู้ให้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ด้านสาระและกิจกรรม			ด้านสาระและ กิจกรรม		ด้านสาระและ กิจกรรม	
	\bar{X}	S.D.	สภาพปัจจุบัน ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความต้องการ ระดับ ความต้องการ
11. หนังสือทั่วไปมีจำนวนเพียงพอต่อการ ให้บริการ	2.53	0.50	ปานกลาง	4.95	0.23	มากที่สุด
12. หนังสืออ้างอิงมีจำนวนเพียงพอต่อการ ให้บริการ	2.52	0.50	ปานกลาง	4.93	0.25	มากที่สุด
13. วารสารมีจำนวนเพียงพอต่อการ ให้บริการ	2.56	0.49	ปานกลาง	4.95	0.22	มากที่สุด
14. หนังสือพิมพ์มีจำนวนเพียงพอต่อการ ให้บริการ	2.57	0.49	ปานกลาง	4.84	0.37	มากที่สุด
15. มีการใช้โปรแกรมห้องสมุดในการ สืบค้นข้อมูล	2.50	0.50	ปานกลาง	4.86	0.34	มากที่สุด
16. สื่อเทคโนโลยีมีประโยชน์ต่อการ จัดการเรียนการสอน	2.45	0.49	ปานกลาง	4.69	0.46	มากที่สุด
17. มีบริการ WiFi ไว้บริการในห้องสมุด	2.58	0.49	ปานกลาง	4.76	0.43	มากที่สุด
18. มีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ทันสมัย ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.40	0.60	ปานกลาง	4.93	0.25	มากที่สุด
19. มีตารางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการ อ่านทุกเดือน เพื่อให้ผู้บริการรับรู้และ เลือกใช้ตามความต้องการ	3.60	0.52	มาก	4.79	0.41	มากที่สุด
20. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในช่วงปิดเทอม เช่น การเล่านิทาน ค่ายรัก การอ่าน บรรณารักษ์น้อย คูปองส่งเสริมการอ่าน เป็นต้น	2.83	0.37	ปานกลาง	4.84	0.36	มากที่สุด
	2.75	0.15	ปานกลาง	4.85	0.12	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ด้านสาระและกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีตารางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทุกเดือน เพื่อให้ผู้บริการรับรู้และเลือกใช้ตามความต้องการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.60$) รองลงมาคือ มีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ทันสมัยใช้งานได้อย่างดีมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.40$) และสื่อเทคโนโลยีมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.45$) ในส่วนของ ความต้องการด้านสาระและกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หนังสือทั่วไปมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.95$) รองลงมาคือ วารสารมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการ ($\bar{X} = 4.95$) และสื่อเทคโนโลยีมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.69$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้ใช้บริการ
ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ด้านการบริการ

สภาพปัจจุบันและความต้องการของ ผู้ให้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ด้านการบริการ	—		ด้านการบริการ สภาพปัจจุบัน ระดับ ความคิดเห็น	—		ด้านการบริการ ความต้องการ ระดับ ความต้องการ
	X	S.D.		X	S.D.	
21. การจัดระบบบริการที่เอื้อต่อการใช้ บริการด้วยตนเอง	3.85	0.36	มาก	4.81	0.39	มากที่สุด
22. การได้รับบริการตรงกับความต้องการ และเชื่อถือได้	2.74	0.43	ปานกลาง	4.60	0.49	มากที่สุด
23. มีบริการตอบคำถามเพื่อช่วยการ ค้นคว้าที่สะดวกรวดเร็ว	3.71	0.45	มาก	4.69	0.46	มากที่สุด
24. ความเพียงพอของสื่อการเรียนรู้ที่มี ให้บริการ	2.58	0.49	ปานกลาง	4.60	0.48	มากที่สุด
25. มีบริการแนะนำการใช้ห้องสมุดที่ สะดวกรวดเร็วอย่างถูกต้อง	3.73	0.44	มาก	4.82	0.38	มากที่สุด
26. มีแผ่นพับแนะนำการใช้ห้องสมุด	3.56	0.49	มาก	4.72	0.45	มากที่สุด
27. มีการจัดป้ายความรู้ จัดบอร์ด ใน โอกาสต่างๆ เพื่อให้ความรู้กับ ผู้ให้บริการ	3.74	0.44	มาก	4.94	0.24	มากที่สุด
28. เวลาเปิด-ปิด ห้องสมุด มีความ สอดคล้อง กับความต้องการในการใช้ บริการของคนในชุมชน	3.79	0.41	มาก	4.91	0.28	มากที่สุด
29. มีบริการแนะนำหนังสือใหม่ หนังสือ ดีที่คนชอบอ่าน	3.32	0.48	ปานกลาง	4.65	0.47	มากที่สุด
30. มีจุดให้บริการเครื่องดื่ม เช่น น้ำเปล่า ชา กาแฟ เป็นต้น	3.58	0.49	มาก	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	3.45	0.16	ปานกลาง	4.75	0.13	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ด้านการบริการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดระบบบริการที่เอื้อต่อการใช้บริการด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.85$) และรองลงมา คือ เวลาเปิด - ปิด ห้องสมุดมีความสอดคล้อง กับความต้องการในการใช้บริการของคนในชุมชน ($\bar{X} = 3.79$) และความเพียงพอของสื่อการเรียนรู้ที่มีให้บริการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.58$) ส่วนความต้องการด้านการบริการ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการบริการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการจัดป้ายความรู้ จัดบอร์ด ในโอกาสต่างๆ เพื่อให้ความรู้กับผู้ให้บริการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$) รองลงมา คือ เวลาเปิด-ปิด ห้องสมุด มีความสอดคล้อง กับความต้องการในการใช้บริการของคนในชุมชน ($\bar{X} = 4.91$) และความเพียงพอของสื่อการเรียนรู้ที่มีให้บริการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.60$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้ใช้บริการ
ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ด้านบุคลากร

สภาพปัจจุบันและความต้องการของ ผู้ให้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ด้านบุคลากร	—		ด้านบุคลากร		—		ด้านบุคลากร	
	X	S.D.	สภาพปัจจุบัน ระดับ ความคิดเห็น	X	S.D.	ความต้องการ ระดับ ความต้องการ		
31. มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ด้านงานบรรณารักษ์	3.60	0.49	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด		
32. มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ดี	3.62	0.48	มาก	4.64	0.48	มากที่สุด		
33. บุคลากรรับฟังและเคารพความคิดเห็น จากผู้ใช้บริการ	3.54	0.49	มาก	4.71	0.46	มากที่สุด		
34. มีจิตบริการ (เต็มใจบริการ ยิ้มแย้ม แจ่มใส และกระตือรือร้นในการ ให้บริการ)	2.62	0.48	ปานกลาง	4.59	0.49	มากที่สุด		
35. ให้ความเสมอภาคในการให้บริการ	2.57	0.49	ปานกลาง	4.64	0.47	มากที่สุด		
36. มีความเสียสละอุทิศตน ในการทำงาน มีความอดทน	3.61	0.48	มาก	4.79	0.41	มากที่สุด		
37. มีทักษะการแก้ปัญหา / การจัดการ ปัญหา	2.65	0.47	ปานกลาง	4.56	0.49	มากที่สุด		
38. มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร และการจัดกระบวนการเรียนรู้	2.64	0.48	ปานกลาง	4.72	0.44	มากที่สุด		
39. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับ ผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น	2.52	0.50	ปานกลาง	4.77	0.42	มากที่สุด		
40. มีจำนวนบุคลากรเพียงพอกับงาน ห้องสมุด	2.56	0.49	ปานกลาง	4.52	0.50	มากที่สุด		
รวม	2.99	0.15	ปานกลาง	4.65	0.15	มากที่สุด		

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคลากรมีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

$\bar{X}=3.62$) รองลงมา คือ มีความเสียสละอุทิศตน ในการทำงาน มีความอดทน ($\bar{X}=3.61$) และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=2.52$) ในส่วนของ ความต้องการด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าบุคลากรมีความเสียสละอุทิศตน ในการทำงาน มีความอดทน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.79$) และรองลงมา คือ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น ($\bar{X}=4.77$) และมีจำนวนบุคลากรเพียงพอกับงานห้องสมุด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.52$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้ใช้บริการ
ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ด้านการบริหารจัดการ

สภาพปัจจุบันและความต้องการของ ผู้ให้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ด้านการบริหารจัดการ			ด้านการบริหาร จัดการ สภาพปัจจุบัน			ด้านการบริหาร จัดการ ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความต้องการ	
41. แผนพัฒนาห้องสมุดสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ หรือนโยบายของต้นสังกัด	2.60	0.49	ปานกลาง	4.72	0.45	มากที่สุด	
42. มีการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดผ่านสื่อ ต่างๆ เช่น วิทยุชุมชน หอกระจาย เสียง Facebook เป็นต้น	2.41	0.49	ปานกลาง	4.67	0.48	มากที่สุด	
43. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ ห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอ เช่น การจัด งานสัปดาห์ห้องสมุด การเสวนาต่างๆ	2.68	0.46	ปานกลาง	4.60	0.49	มากที่สุด	
44. แผนพัฒนาห้องสมุดสามารถนำไป ปฏิบัติได้จริง	2.73	0.44	ปานกลาง	4.60	0.48	มากที่สุด	
45. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ สื่อสารและประชาสัมพันธ์	2.34	0.47	ปานกลาง	4.60	0.49	มากที่สุด	
46. ผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับ ปีที่ผ่านมา	2.49	0.50	ปานกลาง	4.88	0.32	มากที่สุด	
47. มีแผนประชาสัมพันธ์ห้องสมุด	3.47	0.49	ปานกลาง	4.71	0.45	มากที่สุด	
48. สื่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับ ปีที่ผ่านมา	3.59	0.49	มาก	4.70	0.45	มากที่สุด	
49. รายงานสรุปผลการดำเนินงานตาม แผน	2.65	0.47	ปานกลาง	4.44	0.49	มาก	
50. การนำสถิติ และผลสรุปการดำเนินงาน มาใช้ในการวางแผนและพัฒนางาน ห้องสมุด	2.53	0.50	ปานกลาง	4.73	0.44	มากที่สุด	
รวม	2.74	0.16	ปานกลาง	4.66	0.24	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สื่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.59$) รองลงมาคือ มีแผนพับประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ($\bar{X} = 3.47$) และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.34$) ในส่วนของความต้องการด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมา คือ การนำสถิติที่และผลสรุปการดำเนินงานมาใช้ในการวางแผนและพัฒนางานห้องสมุด ($\bar{X} = 4.73$) และความต้องการรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.44$)

ตอนที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของ ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของ ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยการใช้แบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏว่ารูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของ ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการมี 5 ด้านประกอบด้วย ด้านกายภาพ ด้านสาระ และกิจกรรม ด้านการบริการ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยนำเสนอใน 3 ส่วน ได้แก่ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 สภาพและความต้องการห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้ วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

1.1.1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพปัจจุบันและความต้องการของห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ผู้ใช้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปีมากที่สุด รองลงมา คือ อายุ 30 – 39 ปี และอายุ 60 ปีขึ้นไปน้อยที่สุด ด้านอาชีพ ส่วนใหญ่ รับราชการ รองลงมา คือ ทำงานบริษัท และเป็นนักเรียน นักศึกษาจำนวนน้อยที่สุด วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่สูงกว่าปริญญาตรี รองลงมา คือ ปริญญาตรี และมัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

1.2 สภาพปัจจุบันและความต้องการของห้องสมุดศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า สภาพปัจจุบันของห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ในรูปแบบด้านต่างๆ มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาด้านต่างๆ พบว่า ด้านการบริการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในส่วนของความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ในด้านต่างๆ มีความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาด้านต่างๆ พบว่า ด้านสาระและกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 ด้านกายภาพ พบว่า สภาพปัจจุบันด้านกายภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ผู้ใช้บริการห้องสมุด มีความคิดเห็นว่าครุภัณฑ์มีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ มีลานอเนกประสงค์ สำหรับเด็กเล่น เพื่อให้เยาวชนและ

ผู้ประกอบการสามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ และมีป้ายนิเทศ ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ส่วนในด้านความต้องการ พบว่า มีความต้องการด้านกายภาพในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้บริการของห้องสมุด และรองลงมาคือ มีป้ายนิเทศ (ปิดประกาศข่าวสารและความรู้ ฯลฯ) และความต้องการด้าน เคา์นเตอร์บริการอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.2.2 ด้านสาระและกิจกรรม พบว่า ด้านสาระและกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการจัดให้มีตารางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ทุกเดือน เพื่อให้ผู้บริการรับรู้และเลือกใช้ตามความต้องการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ มีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ทันสมัยใช้งานได้อย่างดีมีประสิทธิภาพ และสื่อเทคโนโลยีมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ในส่วนของ ความต้องการด้านสาระและกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หนังสือทั่วไปมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ วารสารมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการ และสื่อเทคโนโลยีมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.2.3 ด้านการบริการ พบว่า พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดระบบบริการที่เอื้อต่อการใช้บริการ ด้วยตนเอง และรองลงมา คือ เวลาเปิด – ปิด ห้องสมุดมีความสอดคล้อง กับความต้องการในการใช้บริการของคนในชุมชน ส่วนด้านความเพียงพอของสื่อการเรียนรู้ที่มีให้บริการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ส่วนความต้องการด้านการบริการ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าด้านการบริการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการจัดป้ายความรู้จัดบอร์ด ในโอกาสต่างๆ เพื่อให้ความรู้กับผู้ให้บริการ รองลงมา คือ เวลาเปิด-ปิด ห้องสมุด มีความสอดคล้อง กับความต้องการในการใช้บริการของคนในชุมชน และด้านความเพียงพอของสื่อการเรียนรู้ที่มีให้บริการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.2.4 ด้านบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคลากรมีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ บุคลากรมีความเสียสละอุทิศตน ในการทำงาน มีความอดทน และด้านที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ในส่วนของ ความต้องการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคลากรมีความเสียสละอุทิศตน ในการทำงาน มีความอดทน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และรองลงมา คือ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น และบุคลากรมีจำนวนเพียงพอกับงานห้องสมุด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.2.5 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า สภาพปัจจุบันในด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดให้มีสื่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ มีแผนพับประชาสัมพันธ์ห้องสมุด และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ในส่วนของความต้องการด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ การนำสถิติที่และผลสรุปการดำเนินงานมาใช้ในการวางแผนและพัฒนางานห้องสมุด และความต้องการรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.3 รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

ห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ มีองค์ประกอบดังนี้

1.3.1 ด้านกายภาพ รูปแบบห้องสมุดด้านกายภาพเป็นจุดแรกที่ดึงดูดสายตาของผู้ผ่านไปมาและเป็นสื่อประชาสัมพันธ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ การเปลี่ยนแปลงกายภาพของห้องสมุดเริ่มต้นจากการวางกรอบแนวคิดการออกแบบที่ เน้นความ ทันสมัย ความมีสีสัน ดึงดูดใจ เพื่อให้เกิดทัศนคติต่อการใช้ห้องสมุดว่า เป็นวิถีชีวิตที่ทันสมัยและ มีความจำเป็น ห้องสมุดมีชีวิต จึงมีความแตกต่างจากห้องสมุดแบบเดิมที่คุ้นตา โดยมีองค์ประกอบด้านกายภาพดังนี้

1) สถานที่ตั้ง คำนึงถึงความสะดวก ของผู้ใช้ให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย ตั้งอยู่ในใจกลาง เมืองหรืออยู่ในศูนย์กลางของชุมชน หรือหากเป็นชั้นของอาคาร ควรอยู่ชั้นล่างหรือชั้นของอาคารที่ไม่สูง เกินไป สะดวกในการเข้าถึงและใช้บริการ สภาพแวดล้อมร่มรื่น ทันสมัย สวยงาม

2) การออกแบบ ครอบคลุมทั้งการออกแบบภายนอกและภายในห้องสมุด การจัดแบ่งเขตพื้นที่ (zoning) ของห้องสมุด เป็นพื้นที่เพื่อการอ่าน และการบริการสื่อการเรียนรู้ และพื้นที่อเนกประสงค์เพื่อการถ่ายทอดความรู้และจัดกิจกรรมส่งเสริม การเรียนรู้ และการแสดงออก โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของกลุ่ม ผู้ใช้บริการแต่ละกลุ่มซึ่งมีความแตกต่างกันทั้ง วัย อาชีพ ความสนใจ และให้เหมาะสมกับลักษณะ และรูปแบบของกิจกรรม อย่างไรก็ตามการจัดสรรพื้นที่จะต้อง สามารถปรับ เปลี่ยน ยืดหยุ่น โยกย้ายได้ง่าย รวมทั้งคำนึงถึงความปลอดภัย การให้แสงสว่างรอบพื้นที่ การประหยัดพลังงาน การอำนวยความสะดวก แก่ผู้ใช้บริการทั่วไปและผู้พิการ รวมถึงการจัดพื้นที่รองรับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการ บริหารจัดการและการให้บริการ มีระบบที่สามารถเชื่อมต่่อินเทอร์เน็ต เพื่อการสืบค้นข้อมูลได้อย่าง สะดวก และให้ผู้ใช้สามารถทำงาน โดยใช้คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กได้ การ

ออกแบบให้มีพื้นที่เปิด ไม่มีขอบเขต มองทะลุเห็นได้ทั่วถึงกัน พร้อมกับใช้ แสง สี เสียง สัญลักษณ์ ภาพเส้นลายกราฟิก ที่สื่อสารความหมาย ถึงความทันสมัยและมีชีวิตชีวา แสดงอัตลักษณ์ของ ห้องสมุด สร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ภายใต้อรรถกิริยาที่อบอุ่น เป็นกันเอง ผ่อนคลายจากกฎระเบียบที่เคร่งครัดเข้มงวดจนเกินไป

1.3.2 ด้านสาระและกิจกรรม

1) จัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้โดยมีกิจกรรมที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ตลอดจนมุ่งสนับสนุนการศึกษาทั้ง 3 แบบคือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2) กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัด ควรจะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งปันความรู้ต่อกันผู้อื่นๆ ถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งแนวทางการจัดกิจกรรมมีดังนี้

(1) การวางแผนและออกแบบเนื้อหากิจกรรม เน้นการมีส่วนร่วม และการใช้ เครือข่ายความร่วมมือ กำหนดหลักการและวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความสนใจ ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและวาระ โอกาสที่เหมาะสม

(2) การจัดกิจกรรมครอบคลุมกิจกรรมหลักสี่ด้าน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการเรียนรู้ ให้เด็กมีความคุ้นเคยกับ หนังสือและห้องสมุด กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มุ่งให้เกิดการเรียนรู้และความเข้าใจใน ศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและของต่างประเทศ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีแสวงหา ความรู้ ความผลิตเพื่อกำหนดพัฒนาตนเอง

(3) การจัดกิจกรรมเชิงรุกในรูปแบบที่หลากหลายและอย่างต่อเนื่อง โดยการบูรณาการความรู้และการเรียนรู้ข้ามสาขา ส่งเสริมและพัฒนา ทักษะการอ่าน การคิด การเขียน การพูด การฟัง และการนำเสนอ ใช้กิจกรรม เป็นเครื่องมือกระตุ้นความสนใจ ไปสู่การอ่าน สร้างทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน ปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคมและการมีจิตสาธารณะ

1.3.3 ด้านการบริการ

1) จัดบริการห้องสมุดทั่วไป เช่น บริการยืม-คืน และยืม-คืนระหว่างห้องสมุด บริการแนะนำ ตอบคำถาม ช่วยค้นคว้า แนะนำการอ่าน บริการหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ ฯลฯ บริการโสตทัศนศึกษา ควรเปิดบริการวันหยุด หรือนอกเวลาทำการ โดยให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน

2) บริการยืม คืบทางโทรศัพท์ โดยผู้ยืมสื่อหรือยืมหนังสือ สามารถโทรมาต่ออายุการยืมหนังสือหรือสื่ออื่นๆ ได้ โดยการที่แจ้งเลขที่สมาชิก เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบในคอมพิวเตอร์และดำเนินการยืมและคืนหนังสือหรือสื่อต่อให้ 1 ครั้ง

3) บริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ การส่งเสริมการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นด้วยตนเอง การบริการอินเทอร์เน็ต การบริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

1.3.4 ด้านบุคลากร

1) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ มีศักยภาพ มีความสามารถในการตัดสินใจ การประสานงาน ร่วมคิด ร่วมทำกับทุกฝ่ายภายในองค์กร และกับเครือข่ายหรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถในการตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์ทางด้านการศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้มีความทันสมัย เท่าทัน โลกเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และมีความสามารถในการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กร

2) บุคลากร มีความพร้อมทั้งสมรรถนะทางวิชาชีพ สมรรถนะส่วนตัว และจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานให้มีการพัฒนาตนเองและพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

3) สมรรถนะทางวิชาชีพ คือ มีความรู้ ความเข้าใจ แนวคิด หลักการ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับห้องสมุดมีชีวิต และสามารถประยุกต์ความรู้ในงานห้องสมุดมีชีวิตบนพื้นฐานของหลักวิชาการ มีความสามารถในการจัดกิจกรรม การบริหารโครงการ การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การประสานงาน และ การทำงานเป็นทีม มีทักษะในการจัดกิจกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร การจัดการปัญหา และทักษะการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

4) มีสมรรถนะส่วนตัว คือ มีความคิดริเริ่ม บุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ เจตคติที่ดี มีจิตบริการ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบ มีความตั้งใจ มุ่งมั่น อุทิศตน ทำงานเชิงรุก มีจิตบริการและจิตสาธารณะ มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่รู้ รับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น และเต็มใจในการให้บริการกับผู้ใช้บริการทุกคน

5) รูปแบบการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกัน แบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีความ เข้าใจ รับฟังและเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รับผิดชอบร่วมกัน

1.3.5 ด้านการบริหารจัดการ

1) การจัดทำแผนงาน และแผนพัฒนาห้องสมุดสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบายของต้นสังกัด นโยบายของรัฐ และแผนพัฒนา ประเทศ โดยมีการศึกษาและสำรวจพฤติกรรม ความสนใจ ความต้องการ ความคาดหวังและความพึงพอใจของ

กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้บริการ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน การกำหนดนโยบายและการดำเนินงาน โดยจะต้องจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผน และนำผลสรุปการดำเนินงานมาใช้ในการวางแผนและพัฒนางานห้องสมุดทุกปี

2) การมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งเครือข่ายบุคคลและองค์กร ทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง เปิดโอกาสให้กลุ่มต่างๆ ที่สนใจร่วมเสนอแนวคิด เสนอผลงาน และร่วมกันพัฒนาห้องสมุด

3) การใช้ศักยภาพจากแหล่งความรู้และความเชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอก หรือที่ปรึกษาดำเนินการตามความเหมาะสมและตามความพร้อม เพื่อแก้ปัญหาเรื่องความจำกัดต่างๆ เช่น บุคลากรที่เชี่ยวชาญหรือชำนาญการ หรืองานที่ผู้อื่นทำแทน ได้อย่างคุ้มค่ามากกว่า

4) การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกการใช้ช่องทางการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย การใช้สื่อ สัญลักษณ์ เพื่อสร้างเจตคติและความรู้สึกเชิงบวกต่อการเข้ามาใช้ห้องสมุด การประยุกต์ใช้หลักการตลาด และการใช้เทคโนโลยี เช่น เว็บไซต์ เว็บบอร์ด เครือข่ายสังคม มาเป็นเครื่องมือเพื่อทำงานเชิงรุกถึงกลุ่มเป้าหมาย ช่วยสื่อสาร ผลงานและกิจกรรมของห้องสมุดไปยังกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและชัดเจน

5) การประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน มีการประเมินผลจากผู้ใช้/ผู้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น สถิติผู้ใช้บริการ/ สมาชิก/ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและเครือข่าย ความพึงพอใจของผู้ใช้/สมาชิก/ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและเครือข่าย ตลอดจนนำผลและข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุงพัฒนางาน

1.4 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของ ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของ ศูนย์การเรียนรู้ วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ในภาพรวม พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุดทุกด้าน ทั้งด้านกายภาพ ด้านสาระและกิจกรรม ด้านบริการ ด้านบุคลากร และด้านบริหารจัดการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะบางประการดังนี้

1.4.1 ด้านกายภาพ ควรปรับปรุงพื้นที่ให้บริการ เช่นมุมเด็กและครอบครัว อาจจัดหาของเล่นสำหรับเด็กมาเพิ่มเติม บริเวณภายนอกห้องสมุด ควรจัดหาเครื่องออกกำลังกายมาไว้บริการ ควรจัดหาหนังสือ นิตยสารและสื่อต่างๆ ให้หลากหลายที่ทันสมัยมากขึ้น

1.4.2 ด้านสาระและกิจกรรม ควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณภาพ มีความทันสมัย เพียงพอ เช่น ซีดีรอม พร้อมเครื่องเล่นและอยู่ในสภาพที่ดีพร้อมใช้งาน ควรมีสื่อประเภท

อิเล็กทรอนิกส์มาบริการเพิ่มขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้หลากหลาย เพื่อจูงใจให้เด็กๆ เข้ามาใช้ห้องสมุดในเวลาปิดเทอม หรือเวลาว่าง

1.4.3 ด้านการบริการ ควรมีบริการตู้คืนหนังสือ 24 ชั่วโมง ไว้หน้าห้องสมุดเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ เพื่อให้เกิดความสะดวกในกรณีที่ห้องสมุดปิดทำการ

1.4.4 ด้านบุคลากร ควรจัดหาบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์ หรือมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านงานบรรณารักษ์โดยตรง เพื่อให้การให้บริการงานห้องสมุดมีประสิทธิภาพ

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษา นำไปสู่การอภิปรายผล ดังนี้
 ความเห็นของผู้ใช้บริการที่มีต่อ สภาพปัจจุบันของห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้
 วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริการ ด้านบุคลากร
 ด้านสาระและกิจกรรม ด้านกายภาพ และด้านการบริหารจัดการ ผู้วิจัยขออภิปรายในประเด็นสำคัญ
 ดังนี้

2.1 ด้านกายภาพ ห้องสมุดควรมีความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้บริการของ มีลานอเนกประสงค์ สำหรับเด็กเล่น เพื่อให้เยาวชนและผู้ปกครองสามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ มีหนังสือหรือสื่อเพียงพอ มีป้ายบอกหมวดหมู่และเลขเรียกหนังสือชัดเจน มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมโดยรอบห้องสมุดให้สะอาด เรียบร้อย สวยงาม เช่น ป้ายเชิญชวน การจัดสวนหย่อม สวนสมุนไพร สีภายในและภายนอกอาคาร เป็นต้น เคาเตอร์บริการอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม จำนวนชั้นวางหนังสือและวารสารเพียงพอ มีการจัดพื้นที่ มุมให้บริการควรมีความหลากหลาย เหมาะกับผู้ใช้บริการในแต่ละวัย เช่น มุมสำหรับเด็กและเยาวชน มุมสำหรับผู้สูงวัย เป็นต้น และมีป้ายนิเทศ เพื่อปิดประกาศข่าวสาร และความรู้ ฯลฯ เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะห้องสมุดมีการจัดพื้นที่สำหรับให้บริการไม่เหมาะสม เท่าที่ควร มีจำนวนชั้นวางหนังสือและวารสารอย่างไม่เพียงพอพร้อมให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการ มีที่นั่งอ่านหนังสือ มุมหนังสือ จัดไว้ไม่เหมาะสมและไม่เพียงพอ ด้านนอกห้องสมุด ไม่มีลานอเนกประสงค์ สนามเด็กเล่น สถานที่ออกกำลังกาย เพื่อให้เยาวชน และผู้มาใช้บริการสามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551: 4 - 19) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงห้องสมุดให้มีชีวิตด้านกายภาพเพราะห้องสมุดเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้ ให้การตอบรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ด้วยการพัฒนา

ห้องสมุดให้มีชีวิต ปรับปรุงสถานที่ ระบบการบริหาร ระบบบริการการพัฒนาบุคลากรและ ประเมินผลการทำงานของห้องสมุด ในสถานะที่มีการแข่งขันสูง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคและวิถีชีวิตของคนในสังคม ดังนั้นรูปแบบการให้บริการของห้องสมุดจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ทันตามความต้องการของผู้มาใช้บริการ และสอดคล้องกับ สุทธิลักษณ์ อัมพวันวงษ์ (2521: 56-57) อธิบายว่า บริการของห้องสมุด คือ งานที่ห้องสมุดจะอำนวยความสะดวกสบายแก่ผู้ใช้เริ่มตั้งแต่ การสร้างบรรยากาศเชิญชวนให้เข้าห้องสมุดด้วยการจัดสถานที่ภายในห้องสมุดให้ดูสวยงาม มีระเบียบ สะอาดตา ทาสีเขียนตาภายในห้อง จัดพื้นที่ห้องให้เรียบ เพื่อให้เด็กนั่งอ่านหนังสือได้ ตกแต่งห้อง จัดชั้นหนังสือให้เป็นระเบียบ มีผู้บัตร์รายการ และยังจัดให้มีบริการจำรับ บริการหนังสือจอง บริการตอบคำถาม บริการแนะนำการอ่าน บริการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด บริการจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด และบริการจัดทำรายชื่อหนังสือประกอบรายวิชาต่าง ๆ เป็นต้น

2.2 ด้านสาระและกิจกรรม ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในช่วงปิดเทอมให้หลากหลาย เช่น การเล่านิทาน ค่ายรัก การอ่าน บรรณารักษ์น้อย คุปองส่งเสริมการอ่าน เป็นต้น และมีการจัดกระเช้าส่งเสริมการอ่านไปตามชุมชนและร้านค้าต่างๆ ในชุมชน และควรมีการจัดแบ่งห้องต่างๆ เช่น ห้องภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือห้องประวัติศาสตร์ ให้มีความทันสมัยและสวยงาม ห้องโสตทัศนวัสดุควรวางอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีใหม่ ที่ทันสมัยมาไว้บริการ เช่น ทีวี และเครื่องฉายภาพยนตร์ นอกจากนั้น มีตารางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทุกเดือน เพื่อให้ผู้บริการรับรู้และเลือกใช้ตามความต้องการ อยู่ในระดับดี สอดคล้องกับ ยูพิน เตชะมณี (2543) ได้กล่าวว่า สถานที่สำหรับบริการหนังสือมีชีวิต หากการจัดกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิตเกิดขึ้นนอกห้องสมุด เช่น จัดในโรงเรียน หรือในสวนสาธารณะ สถานที่บริการก็จะอยู่ภายในบริเวณที่จัดกิจกรรม หากกิจกรรมจัดภายในห้องสมุด ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดเป็นประจำเช่นทุกสองสัปดาห์ หรือเดือนละหนึ่งครั้ง สถานที่สนทนาหรือใช้หนังสือมีชีวิตก็จะอยู่ในห้องสมุดใกล้ๆ ให้บริการ หรือในห้องกระจกที่เป็นที่เฉพาะสำหรับบริการหนังสือมีชีวิต รองลงมา คือ มีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ทันสมัยใช้งานได้อย่างดีมีประสิทธิภาพ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในช่วงปิดเทอม เช่น การเล่านิทาน ค่ายรัก การอ่าน บรรณารักษ์น้อย คุปองส่งเสริมการอ่าน มีบริการ WiFi ไว้บริการในห้องสมุด เป็นต้น หนังสือพิมพ์มีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการ วารสารมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการ หนังสือทั่วไปมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการ หนังสืออ้างอิงมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการ มีการใช้โปรแกรมห้องสมุดในการสืบค้นข้อมูล และสื่อเทคโนโลยีมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 ด้านการบริการ ควรมีการจัดระบบบริการที่เอื้อต่อการใช้บริการด้วยตนเอง มีเวลาเปิด - ปิด ห้องสมุด มีความสอดคล้อง กับความต้องการในการใช้บริการของคนในชุมชน มีการจัด

ป้ายความรู้ จัดบอร์ด ในโอกาสต่างๆ เพื่อให้ความรู้กับผู้ใช้บริการ มีบริการแนะนำการใช้ห้องสมุดที่สะดวกรวดเร็วอย่างถูกต้อง มีบริการตอบคำถามเพื่อช่วยการค้นคว้าที่สะดวกรวดเร็วมีจุดให้บริการเครื่องพิมพ์ เช่น น้ำเปล่า ชา กาแฟ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันพัฒนาการศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551:4 -19) ได้กล่าวว่าห้องสมุดก็เปรียบเสมือนร้านสะดวกซื้อที่มีผู้บริโภครอคอยตลอดเวลา ลักษณะของการบริการจึงต้องสะดวก ครบวงจร มีทุกอย่างที่ผู้ใช้บริการต้องการ บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้มีอินเทอร์เน็ต ใ้บริการสืบค้นข้อมูล มีบรรณารักษ์คอยให้ข้อมูล และมีเครื่องพิมพ์บริการ ตกแต่งพื้นที่ให้ทันสมัยแปลกตา ใช้สีสันทันตึงดูความสนใจ ใช้อุปกรณ์ตกแต่งที่ทันสมัย มีแผ่นพับแนะนำการใช้ห้องสมุด มีบริการแนะนำหนังสือใหม่ หนังสือที่คนชอบอ่าน การได้รับบริการตรงกับความต้องการและเชื่อถือได้ และความเพียงพอของสื่อการเรียนรู้ที่มีให้บริการ

2.4 ด้านบุคลากร บุคลากรควรมีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ดี คือ มีความเสียสละ อุทิศตน ในการทำงาน มีความอดทน มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านงานบรรณารักษ์ บุคลากรรับฟังและเคารพความคิดเห็นจากผู้ใช้บริการ มีทักษะการแก้ปัญหา / การจัดการปัญหา มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารและการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีจิตบริการ เต็มใจบริการ ยิ้มแย้มแจ่มใส และกระตือรือร้นในการให้บริการ มีจำนวนบุคลากรเพียงพอกับงานห้องสมุด และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น มีการบริหารในด้านบุคลากร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ของห้องสมุด มีความเสียสละอุทิศตนในการทำงาน มีความอดทน มีความเสมอภาคในการให้บริการอย่างเต็มความสามารถรวมทั้งปฏิบัติงานนอกเวลาราชการได้ ซึ่งความคิดเห็นของผู้ใช้บริการที่กล่าวมา ในด้านบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ จุฑารัตน์ ชีรธร (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ความเห็นของผู้ใช้บริการ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน มีความเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนในภาพรวมในประเด็นนี้คล้ายคลึงกัน และอยู่ในระดับดี

2.5 ด้านการบริหารจัดการ ควรมีสื่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา อยู่ในระดับดี รองลงมา คือ มีแผ่นพับประชาสัมพันธ์แผนพัฒนาห้องสมุดสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอ เช่น การจัดงานสัปดาห์ห้องสมุด การเสวนาต่างๆ เป็นต้น รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผน แผนพัฒนาห้องสมุดสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ หรือนโยบายของต้นสังกัด การนำสถิติที่ผ่านมา นำมาใช้ในการวางแผนและพัฒนา

งานห้องสมุด มีการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดผ่านสื่อต่างๆ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด เช่น มีป้ายนิเทศ ปิดประกาศข่าวสารและความรู้ มีการประชาสัมพันธ์ผ่าน Facebook พร้อมทั้งให้บริการข่าวสาร สารสนเทศ อย่างต่อเนื่องทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรา กันธิยะ (2550: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนเชียงใหม่ โดยได้ศึกษาความต้องการและปัญหาของผู้ใช้บริการ ผลที่ได้คือ ในด้านบุคลากร ด้านบริการ อาคารสถานที่และวัสดุครุภัณฑ์ ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ต้องการให้บุคลากรด้านบริการรวดเร็ว และให้คำแนะนำการใช้ห้องสมุดจัดบริการทางอินเทอร์เน็ต และบริการยืม - คืน หนังสือโดยคอมพิวเตอร์ ให้จัดบริการถ่ายเอกสาร และให้จัดหาหนังสือและสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการ ส่วนที่ไม่ต้องการคือการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารห้องสมุด บริการสืบค้น วรรณกรรมสาร และจัดห้องประชุมกลุ่มย่อย ส่วนปัญหาที่พบคือ บุคลากรมีจำนวนน้อย หนังสือวารสารและสื่อมีไม่เพียงพอ มีเสียงดังรบกวน และอากาศไม่ค่อยถ่ายเท

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

3.1.1 ด้านกายภาพ ห้องสมุดควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณภาพ มีความทันสมัยเพียงพอ เช่น ซีดีรอม พร้อมเครื่องเล่นและอยู่ในสภาพที่ดีพร้อมใช้งาน ควรมีสื่อเทคโนโลยีที่มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน ในหลายกลุ่มสาระและมีฐานข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ตที่ให้บริการอย่างเพียงพอ และควรปรับปรุงมุมเด็กและครอบครัว จัดหาของเล่นสำหรับเด็กมาเพิ่มเติม บริเวณภายนอกห้องสมุด ควรจัดหาเครื่องออกกำลังกายมาไว้บริการ ควรจัดหาหนังสือ นิตยสารและสื่อต่างๆ ให้หลากหลายที่ทันสมัยมากขึ้น

3.1.2 ด้านสาระและกิจกรรม ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในช่วงปิดเทอมให้หลากหลาย เช่น การเล่านิทาน ถ่ายรัก การอ่าน บรรณารักษ์น้อย คุปองส่งเสริมการอ่าน เป็นต้น และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบต่างๆ เช่น จัดกระเช้าส่งเสริมการอ่านไปตามชุมชนและร้านค้าต่างๆ ในชุมชน

3.1.3 ด้านการบริการ ควรมีบริการตู้คืนหนังสือ 24 ชั่วโมง ไว้หน้าห้องสมุดเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้บริการ ได้ตลอดเวลาและควรมีบริการแนะนำการอ่านให้หลากหลาย ควรขยายเวลา เปิด - ปิดห้องสมุด เพื่อให้ตรงกับความต้องการของคนในชุมชน และปรับปรุงบริการยืม - คืนหนังสือและสื่อต่างๆ ให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

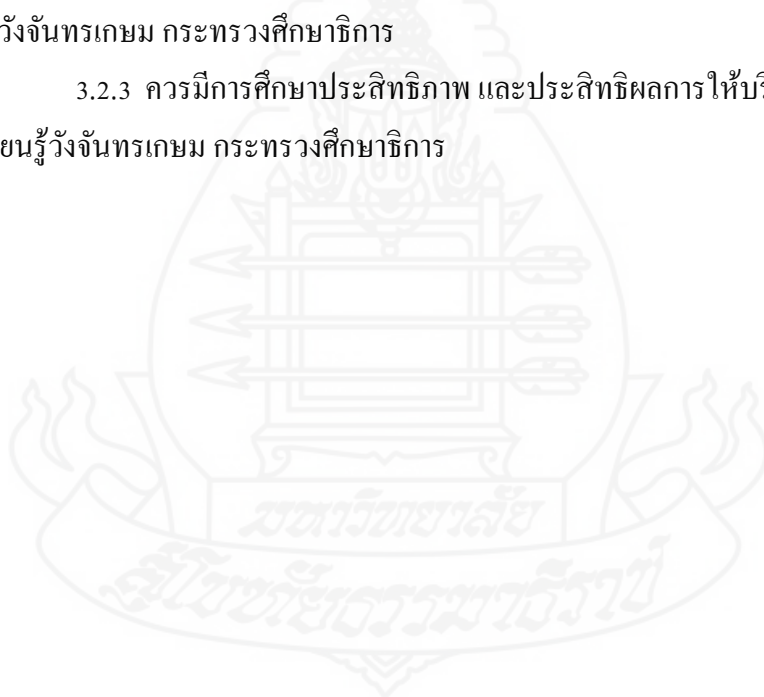
3.1.4 ด้านบุคลากร ในการรับสมัครเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ควรจัดหาบุคลากรที่มีวุฒิ การศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์ หรือมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านงาน บรรณารักษ์โดยตรง หรือ พัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ โดยจัดอบรมหรือส่งบุคลากรเข้าอบรม เพิ่มความรู้ และทักษะด้านการบริการ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และจิตวิทยาในการให้บริการ เพื่อให้การ ให้บริการงานห้องสมุดมีประสิทธิภาพ

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการบริหารและการบริการของห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ อาทิ ปัจจัยประสบการณ์ในการรับบริการห้องสมุด การนำข้อมูลที่ได้รับ จากสืบค้นข้อมูลในห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ของผู้ใช้บริการ เป็นต้น

3.2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารห้องสมุด บรรณารักษ์ เพื่อทำให้เชี่ยวชาญในการบริหารและการบริการ เพื่อเพิ่มคุณภาพการให้บริการของห้องสมุด ศูนย์ การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

3.2.3 ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการให้บริการของห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤตยา ชูสกุล. (2555) ห้องสมุดมีชีวิต (Living Library). จาก www.choosakul.blogspot.com/2012/09/living-library.html. ค้นคืนเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2556.
- ขนิษฐา พละการ. (2554). *ต้องการสารสนเทศและปัญหาของผู้ใช้บริการในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ และการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้*. *วารสาร กศน.* นำทองการพิมพ์.
- ครู กศน.คอตคอม. (2556). *การศึกษาตลอดชีวิต*. จาก www.krukorsornor.com. ค้นคืนเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2556.
- จุฑารัตน์ ชีรธร. (2550). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ชุติมา สัจจันนท์ และ บุญศรี พรหมมาพันธุ์. (2554). *คู่มือการใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการดำเนินงาน ห้องสมุดมีชีวิตรูปแบบอุทยานการเรียนรู้*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทองอยู่ แก้วไทรอะ. (2555). *งานการรู้หนังสือ การเรียนรู้ที่ไม่มีวันสิ้นสุด*. *วารสาร กศน.* กรุงเทพฯ: นำทองการพิมพ์.
- ธวัชชัย เฟ็งพินิจ. (2549). *ห้องสมุดมีชีวิต : กับชีวิตเต็มเต็ม*. *คอลัมน์ บ้านนี้เมืองนี้* วันอาทิตย์ ที่ 10 กันยายน 2549. จาก <http://www.ryt9.com/s/bmnd/711513>. ค้นคืนเมื่อ วันที่ 7 ตุลาคม 2556.
- ธิดารัตน์ เจริญเขต. (2550). *รูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ.
- ประเสริฐ บุญเรือง. (2555). *นโยบายการส่งเสริมการรู้หนังสือ*. *วารสารการศึกษาตลอดชีวิต*. ฉบับปฐมฤกษ์. นำทองการพิมพ์: กรุงเทพฯ.

- ฟาฏินา วงศ์เลขา. (2555). การศึกษาตลอดชีวิต พัฒนาคอนไทยอย่างยั่งยืน. ค้นคืนเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2556 จาก www.dailynews.co.th/educatin/11056.
- ภัทรา วายาจตุ. (2555). ศูนย์การเรียนรู้ปัทมะเสวี จังหวัดลำปาง. ลำปาง.
- ยุพิน เตชะมณี. (2555). ห้องสมุดมีชีวิต : ใคร อะไร มีชีวิต ?. *วารสารสารสนเทศศาสตร์ ปีที่ 28 ฉบับที่ 2* (พฤษภาคม – สิงหาคม 2553). กลุ่มวิชาการจัดการสารสนเทศและการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ราตรี ศรีวิไล. (2556). แนวคิดทฤษฎีการศึกษาตามอัชยาศัย. ค้นคืนเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2556 จาก www.ratreesrivilai.com/index.php?mo=3&art=41948303.
- รุ่ง แก้วแดง. (2555). การส่งเสริมการจัดการศึกษาตลอดชีวิต โดยระบบเครือข่าย. *วารสาร กศน.* นำทองการพิมพ์: กรุงเทพฯ.
- โรงเรียนบ้านเนินรัก. (2556). *ห้องสมุดมีชีวิต โรงเรียนบ้านเนินรัก*. เพชรบุรี: ค้นคืนเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2556 จาก www.nearnrak.lnw.mn/libary.htm.
- โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย. (2554). *นวัตกรรม ห้องสมุดมีชีวิต*. แนวปฏิบัติงานในการบริการงาน ห้องสมุด : กรุงเทพฯ.
- วทันี จันทรโอกุล. (2555). การพัฒนาสื่อสำหรับการส่งเสริมการรู้หนังสือ. *วารสาร กศน.* นำทองการพิมพ์: กรุงเทพฯ.
- ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม. (2556). *สรุปการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ 2555*. สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ สำนักงาน กศน. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (2551). *คู่มือห้องสมุดมีชีวิต สร้างพลังการอ่าน*. *วารสารวิชาการ*. อุบลราชธานี.
- สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้. (2552). *ห้องสมุด 7 ชีวิต กับนโยบาย ห้องสมุด 3D*. สำนักงาน กศน. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมจินตนา ชังเกตุ. (2554). *ห้องสมุดชุมชน กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตการมีส่วนร่วมของชุมชนอาสาสมัครห้องสมุดเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องสมุดมีชีวิต เครือข่ายห้องสมุด*. ภาควิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนามนุษย์และสังคม มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2555). ประเทศไทย ... เตรียมการ ... การศึกษาตลอดชีวิต. *วารสาร กศน.* นำทองการพิมพ์: กรุงเทพฯ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *แนวทางการดำเนินงาน ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). *การเรียนรู้ชุมชนทรัพยากรในตน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 – 2559. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ TK park. (2553). *ต้นแบบห้องสมุดมีชีวิต*. เซ็นทรัลเวิลด์: กรุงเทพฯ.
- สุนิษา ชันนุ้ย. (2550). *ห้องสมุดยุคใหม่ : ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ กับบทบาทใหม่ของบรรณารักษ์*. วารสารวิทยบริการ. ปีที่ 18 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2550. ฝ่ายวิเคราะห์และจัดหมวดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2544). *รายงานวิจัยการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อสังคมไทยในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุวัฒน์ ธรรมสุนทร. (2555). *หลักการและวิธีการจัดการศึกษาตลอดชีวิต*. วารสาร กศน. นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา สถาบัน กศน.ภาคเหนือ สำนักงาน กศน.
- อมรา ปฐกัญญาบุญ. (2550). *พลิกโฉมห้องสมุดประชาชนให้ "มีชีวิต"*. ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยสำนักงาน กศน. กระทรวงศึกษาธิการ.
- อัญชลี ธรรมะวิจิตร. (2555). *การจัดการศึกษาตลอดชีวิต*. วารสาร กศน. นำทองการพิมพ์. กรุงเทพฯ.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์. (2552). *ศูนย์การเรียนรู้กับการพัฒนาบุคลากร*. ค้นคืนเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2556 จาก www.oknation.net/blog/nationejobs/2009/11/06/entry-1.
- Becker, D.E. (1970). Social studies achievement of pupils in school with libraries and school with out Libraries. Dissertation Abstracts International-A,2411.
- Hale, I.W. (1971). The influence of library service upon the academic achievement of twelfth grade students at grestwood senior high school Chesapeake, Verginia. Education Resources Information Center.

Hastings, D.M.H. and David Tanner. (1963). The influence of library work in improving of English language skill at the high school level. *The Journal of Experimental Education*, 30(10), 401-405.

Tomas, E.N.W. (1973). An investigation of student attitudes toward and utilization of totalmedia facilities in public jnior college librarics in texas. *Dissertation Abstacks*.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถาม

เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ รูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของ ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม
กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(3ท่าน)			IOC	แปลผล
		1	2	3		
ด้านกายภาพ						
1.	ความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้บริการ	1	1	1	1	ใช้ได้
2.	มีลานอเนกประสงค์ สำหรับเด็กเล่น เพื่อให้เยาวชนและผู้ปกครองสามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้	1	1	1	1	ใช้ได้
3.	มีหนังสือหรือสื่อเพียงพอ	1	1	1	1	ใช้ได้
4.	เคาเตอร์บริการอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม	1	1	1	1	ใช้ได้
5.	มีการจัดพื้นที่ มุมให้บริการควรมีความหลากหลาย เหมาะกับผู้ใช้บริการในแต่ละวัย เช่น มุมสำหรับเด็กและเยาวชน มุมสำหรับผู้สูงวัย เป็นต้น	1	0	1	0.66	ใช้ได้
6.	จำนวนชั้นวางหนังสือและวารสารเพียงพอ	1	1	1	1	ใช้ได้
7.	ครุภัณฑ์มีความทันสมัย	1	1	1	1	ใช้ได้
8.	มีป้ายบอกหมวดหมู่และเลขเรียกหนังสือชัดเจน	1	1	1	1	ใช้ได้
9.	มีป้ายนิเทศ (ปัดประกาศข่าวสาร และความรู้ ฯลฯ)	1	1	0	0.66	ใช้ได้
10.	มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมโดยรอบ ห้องสมุดให้สะอาด เรียบร้อย สวยงาม เช่น ป้ายเชิญชวน การจัดสวนหย่อม สวนสมุนไพร การทาสีภายในและภายนอกอาคาร เป็นต้น	1	1	1	1	ใช้ได้
ด้านสาระและกิจกรรม						
11.	หนังสือทั่วไปมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการ	1	1	1	1	ใช้ได้
12.	หนังสืออ้างอิงมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการ	1	1	1	1	ใช้ได้
13.	วารสารมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการ	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(3ท่าน)			IOC	แปลผล
		1	2	3		
14.	หนังสือพิมพ์มีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการ	1	0	1	0.66	ใช้ได้
15.	มีการใช้โปรแกรมห้องสมุดในการสืบค้นข้อมูล	1	1	1	1	ใช้ได้
16.	สื่อเทคโนโลยีมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	1	ใช้ได้
17.	มีบริการ WiFi ไว้บริการในห้องสมุด	1	1	1	1	ใช้ได้
18.	มีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ทันสมัยใช้งานได้อย่างดี มีประสิทธิภาพ	1	0	1	0.66	ใช้ได้
19.	มีตารางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทุกเดือน เพื่อให้ผู้บริการรับรู้และเลือกใช้ตามความต้องการ	1	1	1	1	ใช้ได้
20.	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในช่วงปิดเทอม เช่น การเล่านิทาน ค่ายรัก การอ่าน บรรณารักษ์น้อย คุปองส่งเสริมการอ่าน เป็นต้น	1	1	1	1	ใช้ได้
ด้านการบริการ						
21.	การจัดระบบบริการที่เอื้อต่อการใช้บริการด้วยตนเอง	1	1	0	0.66	ใช้ได้
22.	การได้รับบริการตรงกับความต้องการและเชื่อถือได้	1	1	1	1	ใช้ได้
23.	มีบริการตอบคำถามเพื่อช่วยการค้นคว้าที่สะดวก รวดเร็ว	1	1	1	1	ใช้ได้
24.	ความเพียงพอของสื่อการเรียนรู้ที่มีให้บริการ	0	1	1	0.66	ใช้ได้
25.	มีบริการแนะนำการใช้ห้องสมุดที่สะดวก รวดเร็ว ง่าย ถูกต้อง	1	1	1	1	ใช้ได้
26.	มีบริการสืบค้นข้อมูลที่สะดวก รวดเร็ว และทันสมัย	1	1	1	1	ใช้ได้
27.	มีการจัดป้ายความรู้ จัดบอร์ด ในโอกาสต่างๆ เพื่อให้ความรู้กับผู้ใช้บริการ	1	1	1	1	ใช้ได้
28.	เวลาเปิด-ปิด ห้องสมุด มีความสอดคล้อง กับความต้องการในการใช้บริการของคนในชุมชน	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(3ท่าน)			IOC	แปลผล
		1	2	3		
29.	มีบริการแนะนำหนังสือใหม่ หนังสือดีที่คนชอบอ่าน	1	1	1	1	ใช้ได้
30.	มีจุดให้บริการเครื่องดื่ม เช่น น้ำเปล่า ชา กาแฟ เป็นต้น	1	0	1	0.66	ใช้ได้
ด้านบุคลากร						
31.	มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านงานบรรณารักษ์	1	1	1	1	ใช้ได้
32.	มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ดี	1	1	1	1	ใช้ได้
33.	บุคลากรรับฟังและเคารพความคิดเห็นจากผู้ใช้บริการ	1	1	1	1	ใช้ได้
34.	มีจิตบริการ (เต็มใจบริการ ยิ้มแย้มแจ่มใส และกระตือรือร้นในการให้บริการ)	0	1	1	0.66	ใช้ได้
35.	ให้ความเสมอภาคในการให้บริการ	1	1	1	1	ใช้ได้
36.	มีความเสียสละอุทิศตน ในการทำงาน มีความอดทน	1	1	1	1	ใช้ได้
37.	มีทักษะการแก้ปัญหา / การจัดการปัญหา	1	1	0	0.66	ใช้ได้
38.	มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารและการจัดกระบวนการเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
39.	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น	0	1	1	0.66	ใช้ได้
40.	มีจำนวนบุคลากรเพียงพอกับงานห้องสมุด	1	1	1	1	ใช้ได้
ด้านการบริหารจัดการ						
41.	แผนพัฒนาห้องสมุดสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ หรือ นโยบายของต้นสังกัด	1	1	1	1	ใช้ได้
42.	มีการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดผ่านสื่อต่างๆ เช่น วิทยุชุมชน หอกระจายเสียง Facebook เป็นต้น	1	0	1	0.66	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(3ท่าน)			IOC	แปลผล
		1	2	3		
43.	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอ เช่น การจัดงานสัปดาห์ห้องสมุด การเสวนาต่างๆ เป็นต้น	1	1	1	1	ใช้ได้
44.	แผนพัฒนาห้องสมุดสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	1	1	0	0.66	ใช้ได้
45.	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์	1	1	1	1	ใช้ได้
46.	ผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา	1	1	1	1	ใช้ได้
47.	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา	1	1	1	1	ใช้ได้
48.	สื่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา	1	1	1	1	ใช้ได้
49.	รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผน	1	1	1	1	ใช้ได้
50.	การนำสถิติที่ผ่านมา นำมาวางแผนและพัฒนางานห้องสมุด	1	1	1	1	ใช้ได้

ค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00 อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้

ค่า IOC ในภาพรวม = 37.58/42

= 0.89

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 2 มิถุนายน 2557

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบรูปแบบ

เรียน ว่าที่ ร.อ. อาศิส เชยกลิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การศึกษานอก
ระบบ วิชาเอก การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การ
เรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้ดำเนินการร่างรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตในศูนย์
การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้รูปแบบมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ จึงขอความอนุเคราะห์จาก
ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการตรวจสอบรูปแบบดังกล่าว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความ
คิดเห็น เพื่อการปรับปรุงต่อไป สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรนักศึกษา ... 080-8387517...

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 2 มิถุนายน 2557

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบรูปแบบ

เรียน น.ส.ปิยาภายิดขัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การศึกษานอก
ระบบ วิชาเอก การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การ
เรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้ดำเนินการร่างรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตในศูนย์
การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้รูปแบบมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ จึงขอความอนุเคราะห์จาก
ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการตรวจสอบรูปแบบดังกล่าว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความ
คิดเห็น เพื่อการปรับปรุงต่อไป สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอบคุนมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรนักศึกษา ... 080-8387517...

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 2 มิถุนายน 2557

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบรูปแบบ

เรียน นางวัชรินทร์ โกสสินเจริญชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การศึกษานอก
ระบบ วิชาเอก การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การ
เรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้ดำเนินการร่างรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตในศูนย์
การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้รูปแบบมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ จึงขอความอนุเคราะห์จาก
ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการตรวจสอบรูปแบบดังกล่าว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความ
คิดเห็น เพื่อการปรับปรุงต่อไป สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอบคุนมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรนักศึกษา ... 080-8387517...

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 2 มิถุนายน 2557

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบรูปแบบ

เรียน นางอัญชลี ธรรมะวิธิกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การศึกษานอก
ระบบ วิชาเอก การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การ
เรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้ดำเนินการร่างรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตในศูนย์
การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้รูปแบบมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ จึงขอความอนุเคราะห์จาก
ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการตรวจสอบรูปแบบดังกล่าว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความ
คิดเห็น เพื่อการปรับปรุงต่อไป สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอบคุนมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรนักศึกษา ... 080-8387517...

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 2 มิถุนายน 2557

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบรูปแบบ

เรียน นางฤดี ศิริภาพ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การศึกษานอก
ระบบ วิชาเอก การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การ
เรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้ดำเนินการร่างรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตในศูนย์
การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้รูปแบบมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ จึงขอความอนุเคราะห์จาก
ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการตรวจสอบรูปแบบดังกล่าว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความ
คิดเห็น เพื่อการปรับปรุงต่อไป สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอบคุนมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรนักศึกษา ... 080-8387517...

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 2 มิถุนายน 2557

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบรูปแบบ

เรียน น.ส.รัตนสุดา พ่อโคตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การศึกษานอก
ระบบ วิชาเอก การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การ
เรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้ดำเนินการร่างรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตในศูนย์
การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้รูปแบบมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ จึงขอความอนุเคราะห์จาก
ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการตรวจสอบรูปแบบดังกล่าว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความ
คิดเห็น เพื่อการปรับปรุงต่อไป สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอบคุนมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรนักศึกษา ... 080-8387517...

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 2 มิถุนายน 2557

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบรูปแบบ

เรียน น.ส.เปรมฤดี กิมทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การศึกษานอก
ระบบ วิชาเอก การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การ
เรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้ดำเนินการร่างรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตในศูนย์
การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้รูปแบบมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ จึงขอความอนุเคราะห์จาก
ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการตรวจสอบรูปแบบดังกล่าว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความ
คิดเห็น เพื่อการปรับปรุงต่อไป สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอบคุนมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรนักศึกษา ... 080-8387517...

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 2 มิถุนายน 2557

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบรูปแบบ

เรียน นายปรีชา เจริญรัตนพลชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การศึกษานอก
ระบบ วิชาเอก การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การ
เรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้ดำเนินการร่างรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตในศูนย์
การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้รูปแบบมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ จึงขอความอนุเคราะห์จาก
ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการตรวจสอบรูปแบบดังกล่าว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความ
คิดเห็น เพื่อการปรับปรุงต่อไป สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอบคุนมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรนักศึกษา ... 080-8387517...

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 2 มิถุนายน 2557

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบรูปแบบ

เรียน น.ส.ชลฎารัมทนต์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การศึกษานอก
ระบบ วิชาเอก การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การ
เรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้ดำเนินการร่างรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตในศูนย์
การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้รูปแบบมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ จึงขอความอนุเคราะห์จาก
ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการตรวจสอบรูปแบบดังกล่าว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความ
คิดเห็น เพื่อการปรับปรุงต่อไป สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอบอกมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรนักศึกษา ... 080-8387517...

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์ความเที่ยงของเครื่องมือ

Reliability

Notes	
Output Created	14-JUL-2015 20:40:21
Comments	
Input	<p>Data</p> <p>Active Dataset</p> <p>Filter</p> <p>Weight</p> <p>Split File</p> <p>N of Rows in Working Data File 30</p> <p>Matrix Input</p> <p>Definition of Missing</p> <p>Missing Value Handling</p> <p>Cases Used</p>
Syntax	<p>User-defined missing values are treated as missing.</p> <p>Statistics are based on all cases with valid data for all variables in the procedure.</p> <p>RELIABILITY</p> <p> /VARIABLES=a1 a2 a3 a4 a5 a6 a7 a8 a9 a10 b11 b12 b13 b14 b15 b16 b17 b18 b19 b20 c21 c22 c23 c24 c25 c26 c27 c28 c29 c30 d31 d32 d33 d34 d35 d36 d37 d38 d39 d40 e41 e42 e43 e44 e45 e46 e47 e48 e49 e50</p> <p> /SCALE('ALL VARIABLES')</p> <p>ALL</p> <p> /MODEL=ALPHA</p> <p> /STATISTICS=DESCRIPTIVE</p> <p>SCALE</p> <p> /SUMMARY=TOTAL MEANS VARIANCE.</p>
Resources	<p>Processor Time 00:00:00.03</p> <p>Elapsed Time 00:00:00.03</p>

[DataSet1] D:\โท\ปริญญาโท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 (ปีที่ 3)\1. หาค่าอันใหม่\4. tryout ทดลองกลุ่มตัวอย่าง 30 คน.sav

Warnings

The determinant of the covariance matrix is zero or approximately zero. Statistics based on its inverse matrix cannot be computed and they are displayed as system missing values.

Scale: ALL VARIABLES**Case Processing Summary**

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.815	.795	50

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
a1	4.73	.450	30
a2	4.73	.583	30
a3	4.80	.407	30
a4	4.60	.563	30
a5	4.23	.728	30
a6	3.73	.944	30
a7	4.50	.777	30
a8	4.67	.479	30
a9	4.23	.626	30
a10	4.40	.563	30
b11	3.90	.995	30
b12	4.83	.461	30
b13	4.30	.702	30
b14	4.67	.479	30
b15	4.40	.498	30
b16	4.13	.730	30
b17	4.37	.890	30
b18	4.67	.661	30
b19	4.40	.770	30
b20	3.90	.995	30
c21	4.83	.379	30
c22	4.90	.305	30
c23	4.63	.556	30
c24	4.17	.913	30
c25	4.37	.490	30
c26	4.83	.379	30
c27	4.60	.563	30
c28	4.23	.971	30
c29	4.60	.621	30
c30	4.43	.728	30
d31	4.47	.681	30
d32	4.47	.730	30
d33	4.50	.861	30
d34	4.20	.805	30
d35	4.50	.630	30
d36	4.83	.531	30
d37	3.57	.858	30

d38	4.33	.884	30
d39	4.27	.691	30
d40	4.20	.805	30
e41	4.27	.907	30
e42	4.33	.802	30
e43	4.40	.724	30
e44	4.13	.681	30
e45	4.20	.847	30
e46	4.20	.761	30
e47	3.77	.971	30
e48	4.43	.679	30
e49	4.47	.507	30
e50	4.30	.466	30

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	4.393	3.567	4.900	1.333	1.374	.089	50
Item Variance s	.496	.093	.990	.897	10.630	.062	50

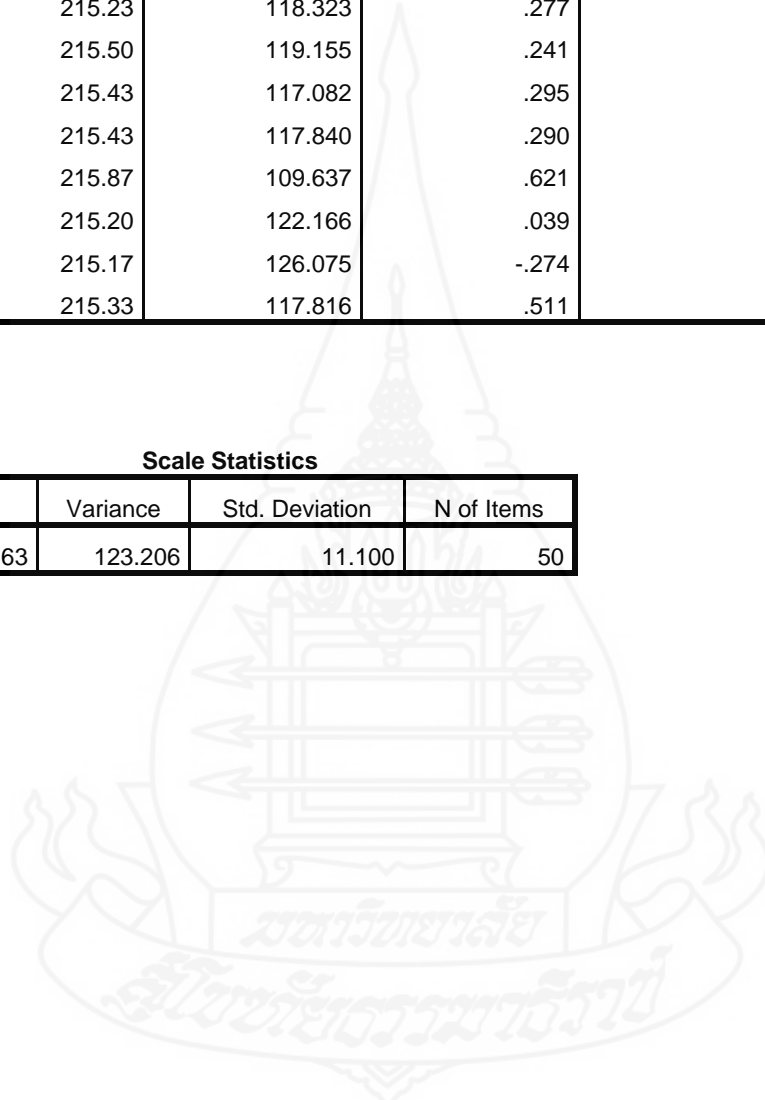
Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	214.90	123.817	-.081	.	.818
a2	214.90	119.266	.283	.	.812
a3	214.83	122.351	.077	.	.815
a4	215.03	126.240	-.265	.	.823
a5	215.40	117.697	.315	.	.810
a6	215.90	108.162	.720	.	.795
a7	215.13	124.257	-.096	.	.822
a8	214.97	122.102	.082	.	.816
a9	215.40	120.662	.156	.	.814
a10	215.23	117.082	.476	.	.807
b11	215.73	106.961	.741	.	.794
b12	214.80	123.890	-.087	.	.818
b13	215.33	112.092	.714	.	.800
b14	214.97	117.137	.563	.	.807
b15	215.23	118.461	.415	.	.809
b16	215.50	114.672	.511	.	.805
b17	215.27	120.409	.103	.	.817
b18	214.97	124.240	-.100	.	.821
b19	215.23	114.185	.512	.	.805
b20	215.73	106.202	.781	.	.792
c21	214.80	122.717	.041	.	.816
c22	214.73	122.685	.063	.	.815
c23	215.00	119.172	.307	.	.811
c24	215.47	123.775	-.069	.	.823
c25	215.27	116.754	.586	.	.806
c26	214.80	122.579	.058	.	.816
c27	215.03	117.620	.431	.	.808
c28	215.40	111.903	.504	.	.803
c29	215.03	120.999	.133	.	.815
c30	215.20	117.545	.325	.	.810
d31	215.17	120.833	.127	.	.815
d32	215.17	120.764	.119	.	.816
d33	215.13	119.706	.146	.	.816
d34	215.43	118.185	.250	.	.812
d35	215.13	119.499	.240	.	.812
d36	214.80	121.407	.130	.	.815

d37	216.07	107.651	.832	.	.793
d38	215.30	117.941	.233	.	.813
d39	215.37	120.585	.141	.	.815
d40	215.43	122.461	.005	.	.820
e41	215.37	122.309	.004	.	.821
e42	215.30	123.597	-.058	.	.821
e43	215.23	118.323	.277	.	.811
e44	215.50	119.155	.241	.	.812
e45	215.43	117.082	.295	.	.811
e46	215.43	117.840	.290	.	.811
e47	215.87	109.637	.621	.	.799
e48	215.20	122.166	.039	.	.818
e49	215.17	126.075	-.274	.	.822
e50	215.33	117.816	.511	.	.808

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
219.63	123.206	11.100	50

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ และความต้องการรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การเรียนรู้วังจันทน์นครเกษม กระทรวงศึกษาธิการ

The Model of Living Library in the Wangjunkasem of Education , Ministry of Education

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทน์นครเกษม กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำเสนอรูปแบบ ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้วังจันทน์นครเกษม กระทรวงศึกษาธิการ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ตอบคำถามตามความเป็นจริง คำตอบที่ได้จะเป็นข้อมูลเพื่อการวิจัย เท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อท่านและหน่วยงานของท่านแต่ประการใด

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบ

ห้องสมุดมีชีวิต แนวทางการพัฒนารูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของศูนย์การเรียนรู้วังจันทน์นครเกษม กระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้รูปแบบของห้องสมุดมีชีวิต มี 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านกายภาพ
2. ด้านสาระและกิจกรรม
3. ด้านการบริการ
4. ด้านบุคลากร
5. ด้านการบริหารจัดการ

- ส่วนที่ 3 ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล

(นายปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล)

นักศึกษาระดับมหาบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการศึกษานอกระบบ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ ”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ
 - () 1. 20 – 29 ปี () 2. 30 – 39 ปี
 - () 3. 40 – 49 ปี () 4. 50 – 59 ปี
 - () 5. 60 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ
 - () 1. รับราชการ () 2. กำลังศึกษา
 - () 3. ค้าขาย () 4. เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด
 - () 5. งานบริษัท () 6. รับจ้างทั่วไป
 - () 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. ระดับการศึกษา
 - () 1. ประถมศึกษา
 - () 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
 - () 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
 - () 4. อนุปริญญา / ปวส.
 - () 5. ปริญญาตรี
 - () 6. สูงกว่าปริญญาตรี
 - () 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

คำแนะนำในการตอบ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน

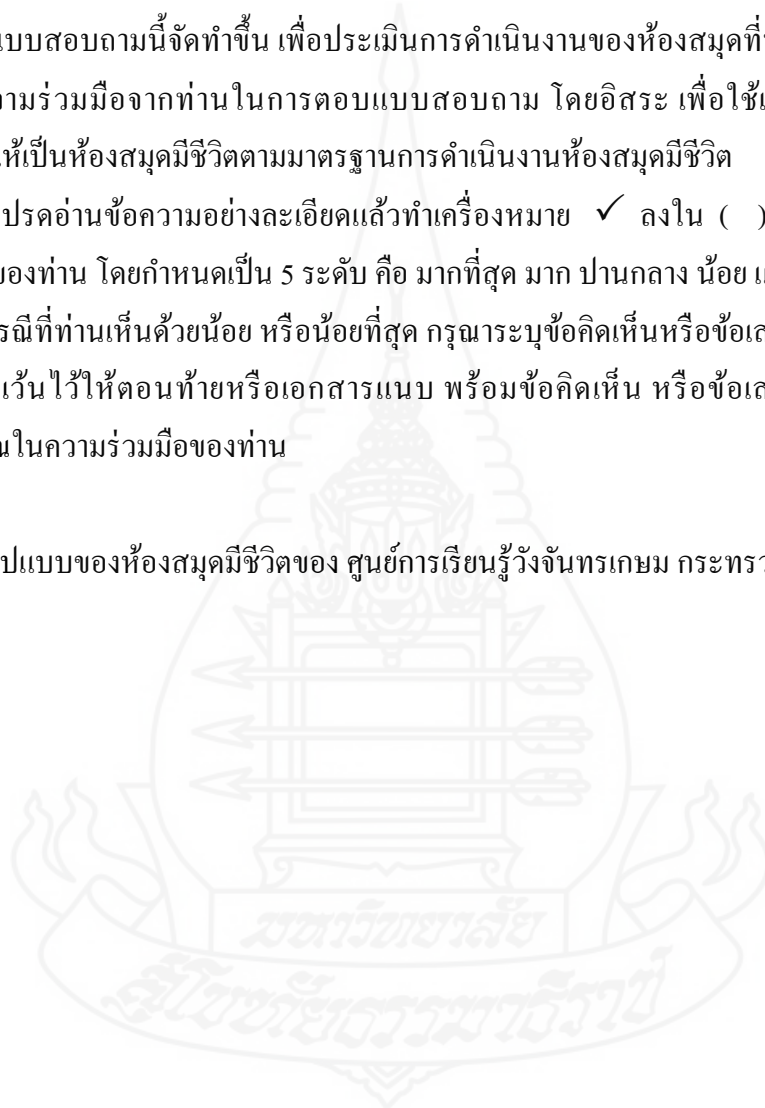
ส่วนที่ 2 แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้น เพื่อประเมินการดำเนินงานของห้องสมุดที่ท่านมาใช้บริการ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม โดยอิสระ เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดมีชีวิตตามมาตรฐานการดำเนินงานห้องสมุดมีชีวิต

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน โดยกำหนดเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

กรณีที่ท่านเห็นด้วยน้อย หรือน้อยที่สุด กรุณาระบุข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของท่านในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ตอนท้ายหรือเอกสารแนบ พร้อมข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ถ้ามีขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ส่วนที่ 3 รูปแบบของห้องสมุดมีชีวิตของ ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

คำชี้แจง

แบบประเมินส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และปัญหาของ
ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพปัจจุบัน และเกี่ยวกับความต้องการ ว่าควรอยู่ในระดับใด ใน 5 ระดับ ต่อไปนี้

1. ระดับเหมาะสมเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของ ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม
กระทรวงศึกษาธิการ
 - 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุดควรปรับปรุง
 - 2 หมายถึง เหมาะสมพอใช้
 - 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
 - 4 หมายถึง เหมาะสมดี
 - 5 หมายถึง เหมาะสมดีมาก

2. ระดับความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบ ห้องสมุดมีชีวิตของ ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม
กระทรวงศึกษาธิการ
 - 1 หมายถึง ต้องการน้อยที่สุด
 - 2 หมายถึง ต้องการน้อย
 - 3 หมายถึง ต้องการปานกลาง
 - 4 หมายถึง ต้องการมาก
 - 5 หมายถึง ต้องการมากที่สุด

ที่	คำถาม	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน					ระดับความ ต้องการ					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
47.	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา											
48.	สื่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา											
49.	รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผน											
50.	การนำสถิติที่ผ่านมา นำมาวางแผนและพัฒนา งานห้องสมุด											

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาของห้องสมุดมีชีวิต

ตารางค่าปัจจุบัน

```

GET
  FILE='D:\โท\ปริญญาโท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 ( ปีที่ 3 )\1. หาค่าอันใหม่\data6-6-58.sav'.
DATASET NAME DataSet1 WINDOW=FRONT.
GET
  FILE='D:\โท\ปริญญาโท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 ( ปีที่ 3 )\1. หาค่าอันใหม่\data6-6-58.sav'.

>Warning # 67. Command name: GET FILE
>The document is already in use by another user or process. If you make
>changes to the document they may overwrite changes made by others or your
>changes may be overwritten by others.
>File opened D:\โท\ปริญญาโท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 ( ปีที่ 3 )\1. หาค่าอันใหม่\data6-6-58.
DATASET NAME DataSet2 WINDOW=FRONT.

SAVE OUTFILE='D:\โท\ปริญญาโท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 ( ปีที่ 3 )\1. '+
  'หาค่าอันใหม่\ข้อมูลแบบสอบถามปรับแก้ไข14-06-58.sav'
  /COMPRESSED.
DATASET ACTIVATE DataSet2.
DATASET CLOSE DataSet1.
COMPUTE totaa=(a1+a2+a3+a4+a5+a6+a7+a8+a9+a10)/10.
EXECUTE.
COMPUTE totaa=(a1+a2+a3+a4+a5+a6+a7+a8+a9+a10)/10.
EXECUTE.
COMPUTE totbb=(b11+b12+b13+b14+b15+b16+b17+b18+b19+b20)/10.
EXECUTE.
DATASET ACTIVATE DataSet2.
SAVE OUTFILE='D:\โท\ปริญญาโท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 ( ปีที่ 3 )\1. '+
  'หาค่าอันใหม่\ข้อมูลแบบสอบถามปรับแก้ไข14-06-58.sav'
  /COMPRESSED.
COMPUTE totcc=(c21+c22+c23+c24+c25+c26+c27+c28+c29+c30)/10.
EXECUTE.
COMPUTE totddd=(d31+d32+d33+d34+d35+d36+d37+d38+d39+d40)/10.
EXECUTE.
COMPUTE totee=(e41+e42+e43+e44+e45+e46+e47+e48+e49+e50)/10.
EXECUTE.
COMPUTE tottt=(totaa+totbb+totcc+totddd+totee)/5.
EXECUTE.
FREQUENCIES VARIABLES=sex age occu edu
  /PERCENTILES=100.0
  /STATISTICS=STDDEV MEAN
  /ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

[DataSet2] D:\โท\ปริญญาโท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 (ปีที่ 3)\1. หาค่าอันใหม่\ข้อมูลแบบสอบถาม

Statistics

		sex	age	occu	edu
N	Valid	400	400	400	400
	Missing	0	0	0	0
Mean		1.62	2.65	2.64	4.76
Std. Deviation		.487	1.141	1.897	1.518
Percentiles	100	2.00	5.00	6.00	6.00

Frequency Table

sex

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	153	38.3	38.3	38.3
	2	247	61.8	61.8	100.0
Total		400	100.0	100.0	

age

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	74	18.5	18.5	18.5
	2	101	25.3	25.3	43.8
	3	149	37.3	37.3	81.0
	4	44	11.0	11.0	92.0
	5	32	8.0	8.0	100.0
Total		400	100.0	100.0	

occu

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	197	49.3	49.3	49.3
	2	24	6.0	6.0	55.3
	3	39	9.8	9.8	65.0
	4	73	18.3	18.3	83.3
	6	67	16.8	16.8	100.0
	Total		400	100.0	100.0

edu

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	2	74	18.5	18.5	18.5
	3	25	6.3	6.3	24.8
	5	125	31.3	31.3	56.0
	6	176	44.0	44.0	100.0
	Total		400	100.0	100.0

DESCRIPTIVES VARIABLES= a1 a2 a3 a4 a5 a6 a7 a8 a9 a10 totaa

/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX.

Descriptives

[DataSet2] D:\วิท\ปริญญาวิท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 (ปีที่ 3)\1. หาค่าอันใหม่\ข้อมูลแบบสอบถาม

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a1	400	2	5	4.02	1.191
a2	400	2	4	2.83	.752
a3	400	2	3	2.55	.498
a4	400	2	3	2.51	.501
a5	400	2	3	2.49	.500
a6	400	2	3	2.50	.501
a7	400	2	4	3.08	.764
a8	400	2	4	2.53	.510
a9	400	2	3	2.44	.497
a10	400	2	4	2.53	.504
totaa	400	2.00	3.20	2.7475	.20309
Valid N (listwise)	400				

DESCRIPTIVES VARIABLES=b11 b12 b13 b14 b15 b16 b17 b18 b19 b20 totbb
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX.

Descriptives

[DataSet2] D:\วิท\ปริญญาวิท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 (ปีที่ 3)\1. หาค่าอันใหม่\ข้อมูลแบบสอบถาม

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
b11	400	2	3	2.53	.500
b12	400	2	3	2.52	.500
b13	400	2	3	2.56	.497
b14	400	2	3	2.57	.496
b15	400	2	3	2.50	.501
b16	400	2	3	2.45	.498
b17	400	2	3	2.58	.494
b18	400	2	4	3.40	.601
b19	400	2	4	3.60	.520
b20	400	2	3	2.83	.372
totbb	400	2.40	3.20	2.7550	.15648
Valid N (listwise)	400				

DESCRIPTIVES VARIABLES=c21 c22 c23 c24 c25 c26 c27 c28 c29 c30 totcc
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX.

Descriptives

[DataSet2] D:\วิท\ปริญญาวิท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 (ปีที่ 3)\1. หาค่าอันใหม่\ข้อมูลแบบสอบถาม

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
c21	400	3	4	3.85	.362
c22	400	2	3	2.74	.438
c23	400	3	4	3.71	.452
c24	400	2	3	2.58	.495
c25	400	3	4	3.73	.443
c26	400	3	4	3.56	.497
c27	400	2	4	3.74	.445
c28	400	3	4	3.79	.410
c29	400	2	4	3.32	.482
c30	400	3	4	3.58	.495
totcc	400	2.80	3.80	3.4598	.16146
Valid N (listwise)	400				

DESCRIPTIVES VARIABLES=d31 d32 d33 d34 d35 d36 d37 d38 d39 d40 totdd
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX.

Descriptives

[DataSet2] D:\วิท\ปริญญาวิท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 (ปีที่ 3)\1. หาค่าอันใหม่\ข้อมูลแบบสอบถาม

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
d31	400	3	4	3.60	.491
d32	400	3	4	3.62	.486
d33	400	3	4	3.54	.499
d34	400	2	3	2.62	.485
d35	400	2	3	2.57	.496
d36	400	3	4	3.61	.488
d37	400	2	3	2.65	.479
d38	400	2	3	2.64	.481
d39	400	2	3	2.52	.500
d40	400	2	3	2.56	.497
totdd	400	2.50	3.40	2.9928	.15373
Valid N (listwise)	400				

DESCRIPTIVES VARIABLES=e41 e42 e43 e44 e45 e46 e47 e48 e49 e50 totee
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX.

Descriptives

[DataSet2] D:\วิท\ปริญญาวิท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 (ปีที่ 3)\1. หาค่าอันใหม่\ข้อมูลแบบสอบถาม

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
e41	400	2	3	2.60	.491
e42	400	2	3	2.41	.492
e43	400	2	3	2.68	.467
e44	400	2	3	2.73	.447
e45	400	2	3	2.34	.474
e46	400	2	3	2.49	.501
e47	400	3	4	3.47	.499
e48	400	3	4	3.59	.492
e49	400	2	3	2.65	.477
e50	400	2	3	2.53	.500
totee	400	2.30	3.20	2.7480	.16663
Valid N (listwise)	400				

DESCRIPTIVES VARIABLES=totaa totbb totcc totdd totee tottt
 /STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX.

Descriptives

[DataSet2] D:\วิท\ปริญญาวิท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 (ปีที่ 3)\1. หาค่าอันใหม่\ข้อมูลแบบสอบถาม

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
totaa	400	2.00	3.20	2.7475	.20309
totbb	400	2.40	3.20	2.7550	.15648
totcc	400	2.80	3.80	3.4598	.16146
totdd	400	2.50	3.40	2.9928	.15373
totee	400	2.30	3.20	2.7480	.16663
tottt	400	2.72	3.14	2.9406	.08343
Valid N (listwise)	400				

ภาคผนวก จ

ตารางค่าความต้องการ


```

GET
  FILE='D:\วิท\ปริญญาวิท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 ( ปีที่ 3 )\1. หาค่าอันใหม่\dataร้อยละสภาพปัจจัย
DATASET NAME DataSet1 WINDOW=FRONT.

SAVE OUTFILE='D:\วิท\ปริญญาวิท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 ( ปีที่ 3 )\1. '+
  'หาค่าอันใหม่\dataร้อยละความต้องการ14-06-58.sav'
  /COMPRESSED.
COMPUTE totaa=(a1+a2+a3+a4+a5+a6+a7+a8+a9+a10)/10.
EXECUTE.
COMPUTE totbb=(b11+b12+b13+b14+b15+b16+b17+b18+b19+b20)/10.
EXECUTE.
COMPUTE totcc=(c21+c22+c23+c24+c25+c26+c27+c28+c29+c30)/10.
EXECUTE.
COMPUTE totddd=(d31+d32+d33+d34+d35+d36+d37+d38+d39+d40)/10.
EXECUTE.
COMPUTE totee=(e41+e42+e43+e44+e45+e46+e47+e48+e49+e50)/10.
EXECUTE.
COMPUTE tottt=(totaa+totbb+totcc+totddd+totee)/5.
EXECUTE.
FREQUENCIES VARIABLES=sex age occu edu
  /PERCENTILES=100.0
  /STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN
  /ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

[DataSet1] D:\วิท\ปริญญาวิท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 (ปีที่ 3)\1. หาค่าอันใหม่\dataร้อยละความ

Statistics

		sex	age	occu	edu
N	Valid	400	400	400	400
	Missing	0	0	0	0
Mean		1.62	2.65	2.64	4.76
Std. Deviation		.487	1.141	1.897	1.518
Variance		.237	1.301	3.599	2.303
Minimum		1	1	1	2
Maximum		2	5	6	6
Percentiles 100		2.00	5.00	6.00	6.00

Frequency Table

sex

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	153	38.3	38.3	38.3
	2	247	61.8	61.8	100.0
Total		400	100.0	100.0	

age

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	74	18.5	18.5	18.5
	2	101	25.3	25.3	43.8
	3	149	37.3	37.3	81.0
	4	44	11.0	11.0	92.0
	5	32	8.0	8.0	100.0
	Total	400	100.0	100.0	

occu

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	197	49.3	49.3	49.3
	2	24	6.0	6.0	55.3
	3	39	9.8	9.8	65.0
	4	73	18.3	18.3	83.3
	6	67	16.8	16.8	100.0
		Total	400	100.0	100.0

edu

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	2	74	18.5	18.5	18.5
	3	25	6.3	6.3	24.8
	5	125	31.3	31.3	56.0
	6	176	44.0	44.0	100.0
		Total	400	100.0	100.0

DESCRIPTIVES VARIABLES=a1 a2 a3 a4 a5 a6 a7 a8 a9 a10 totaa
 /STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX.

Descriptives

[DataSet1] D:\โท\ปริญญาโท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 (ปีที่ 3)\1. หาค่าอันใหม่\dataร้อยละความ

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a1	400	3	5	4.94	.248
a2	400	4	5	4.70	.457
a3	400	4	5	4.78	.415
a4	400	4	5	4.63	.484
a5	400	3	5	4.79	.416
a6	400	4	5	4.78	.413
a7	400	4	5	4.77	.418
a8	400	4	5	4.64	.481
a9	400	4	5	4.82	.387
a10	400	3	5	4.73	.451
totaa	400	4.40	5.00	4.7583	.14760
Valid N (listwise)	400				

DESCRIPTIVES VARIABLES=b11 b12 b13 b14 b15 b16 b17 b18 b19 b20 totbb
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX.

Descriptives

[DataSet1] D:\วิท\ปริญญาวิท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 (ปีที่ 3)\1. หาค่าอันใหม่\dataร้อยละความ

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
b11	400	3	5	4.95	.239
b12	400	4	5	4.93	.255
b13	400	4	5	4.95	.223
b14	400	3	5	4.84	.376
b15	400	4	5	4.86	.347
b16	400	4	5	4.69	.463
b17	400	3	5	4.76	.433
b18	400	3	5	4.93	.257
b19	400	4	5	4.79	.410
b20	400	4	5	4.84	.365
totbb	400	4.40	5.00	4.8535	.12934
Valid N (listwise)	400				

DESCRIPTIVES VARIABLES=c21 c22 c23 c24 c25 c26 c27 c28 c29 c30 totcc
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX.

Descriptives

[DataSet1] D:\วิท\ปริญญาวิท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 (ปีที่ 3)\1. หาค่าอันใหม่\dataร้อยละความ

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
c21	400	4	5	4.81	.393
c22	400	4	5	4.60	.491
c23	400	4	5	4.69	.463
c24	400	4	5	4.60	.489
c25	400	4	5	4.82	.387
c26	400	3	5	4.72	.458
c27	400	4	5	4.94	.247
c28	400	4	5	4.91	.287
c29	400	4	5	4.65	.478
c30	400	3	5	4.80	.405
totcc	400	4.30	5.00	4.7542	.13482
Valid N (listwise)	400				

DESCRIPTIVES VARIABLES=d31 d32 d33 d34 d35 d36 d37 d38 d39 d40 totdd
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX.

Descriptives

[DataSet1] D:\โท\ปริญญาโท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 (ปีที่ 3)\1. หาค่าอันใหม่\dataร้อยละความ

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
d31	400	4	5	4.60	.491
d32	400	4	5	4.64	.480
d33	400	3	5	4.71	.464
d34	400	4	5	4.59	.493
d35	400	4	5	4.64	.479
d36	400	4	5	4.79	.410
d37	400	4	5	4.56	.497
d38	400	4	5	4.72	.448
d39	400	4	5	4.77	.421
d40	400	4	5	4.52	.500
totdd	400	4.40	5.00	4.6553	.15470
Valid N (listwise)	400				

DESCRIPTIVES VARIABLES=e41 e42 e43 e44 e45 e46 e47 e48 e49 e50 totee
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX.

Descriptives

[DataSet1] D:\โท\ปริญญาโท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 (ปีที่ 3)\1. หาค่าอันใหม่\dataร้อยละความ

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
e41	400	4	5	4.72	.450
e42	400	3	5	4.67	.480
e43	400	4	5	4.60	.492
e44	400	4	5	4.60	.489
e45	400	4	5	4.60	.492
e46	400	4	5	4.88	.325
e47	400	4	5	4.71	.454
e48	400	4	5	4.70	.458
e49	400	4	5	4.44	.497
e50	400	4	5	4.73	.447
totee	400	4.20	5.00	4.6645	.24236
Valid N (listwise)	400				

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=totaa totbb totcc totdd totee tottt
  /STATISTICS=MEAN STDDEV VARIANCE MIN MAX.
```

Descriptives

[DataSet1] D:\วิท\ปริญญาวิท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 (ปีที่ 3)\1. หาค่าอันใหม่\dataร้อยละความ

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	Variance
totaa	400	4.40	5.00	4.7583	.14760	.022
totbb	400	4.40	5.00	4.8535	.12934	.017
totcc	400	4.30	5.00	4.7542	.13482	.018
totdd	400	4.40	5.00	4.6553	.15470	.024
totee	400	4.20	5.00	4.6645	.24236	.059
tottt	400	4.48	4.94	4.7371	.09724	.009
Valid N (listwise)	400					

```
DATASET ACTIVATE DataSet1.
SAVE OUTFILE='D:\วิท\ปริญญาวิท\4. ภาคเรียนที่ 1 2556 ( ปีที่ 3 )\1. '+
  'หาค่าอันใหม่\dataร้อยละความต้องการ14-06-58.sav'
/COMPRESSED.
```

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรูปแบบ

7. ชื่อ น.ส.เปรมฤดี กิมทอง
 ตำแหน่ง บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ
 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปกร
 สถานที่ทำงาน กศน.อำเภอบางใหญ่
8. ชื่อ นายปรีชา เจนรัตนพลชัย
 ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม
 วุฒิการศึกษา ปริญญาโท การสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 สถานที่ทำงาน ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ
9. ชื่อ น.ส.ชลฎา ร่มทนต์
 ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม
 วุฒิการศึกษา คณะบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
 สถานที่ทำงาน ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง

รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การเรียนรู้วังจันทน์นครเกษม กระทรวงศึกษาธิการ

The Model of Living Library in the Wangjankasem of Education , Ministry of Education

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต
- ส่วนที่ 2 ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

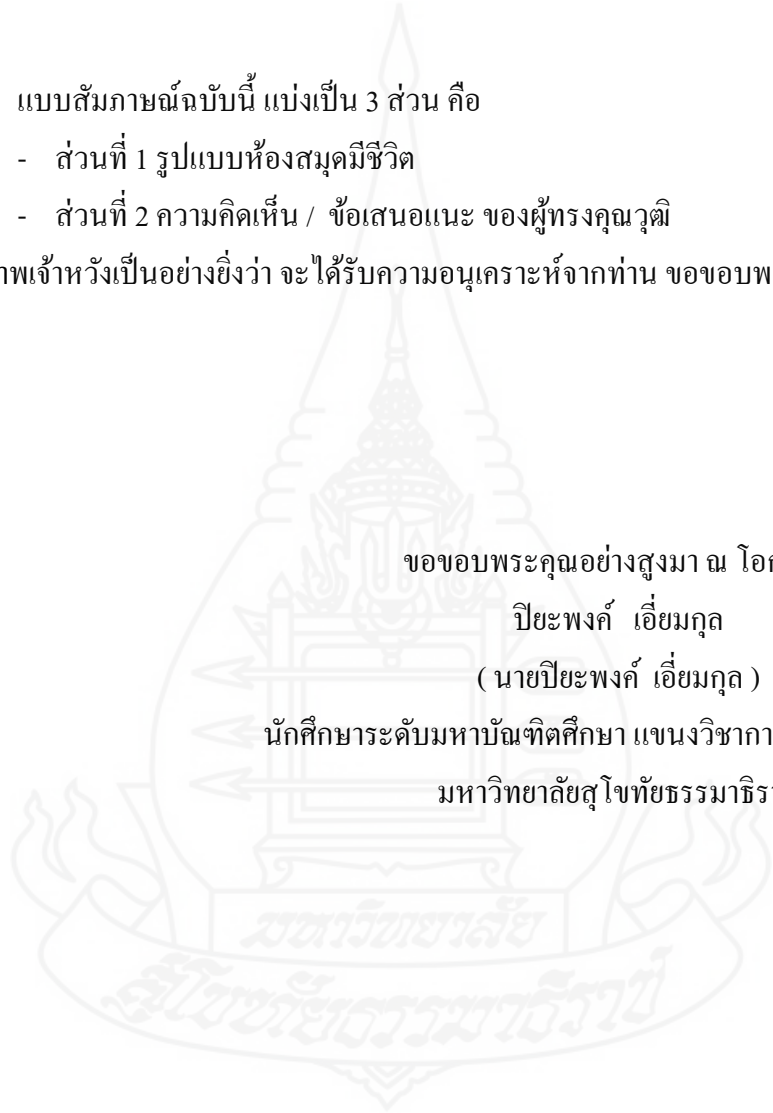
ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล

(นายปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล)

นักศึกษาระดับมหาบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการศึกษานอกระบบ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ มีลักษณะดังนี้

1. ด้านกายภาพ สถานที่ตั้ง สะดวกในการเข้าถึงห้องสมุด อยู่ในย่านชุมชน การคมนาคมสะดวก มีรถประจำทาง/บริการสาธารณะผ่าน อยู่ใกล้สถานศึกษา มีป้ายบอกทางหรือการสื่อสารชัดเจน ให้สามารถเข้าถึงห้องสมุดได้ การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในที่มีบรรยากาศผ่อนคลาย อบอุ่น เป็นกันเอง ห้องมีสภาพปลอดโปร่งและสะอาด มีการจัดระบบแสงสว่างที่คำนึงถึงการประหยัดพลังงาน มีระบบการถ่ายเทอากาศดี สามารถมองเห็นได้อย่างทั่วถึง โต๊ะ เก้าอี้ ชั้นหนังสือสามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย การจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายใน สอดคล้องกับพฤติกรรมความสนใจของผู้ใช้บริการ มีการจัดพื้นที่ มุมให้บริการควรมีความหลากหลาย เหมาะกับผู้ใช้บริการในแต่ละวัย เช่น มุมสำหรับเด็กและเยาวชน มุมสำหรับผู้สูงวัย เป็นต้น การแบ่งพื้นที่เอนกประสงค์สอดคล้อง กับกิจกรรมที่จัด เช่น มุมนิทรรศการ มุมภูมิปัญญาไทย เป็นต้น ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอก มีการออกแบบตกแต่งอย่างเหมาะสม รอบๆบริเวณห้องสมุดมีการรักษาความสะอาด มีการตกแต่งสวยงาม การออกแบบพื้นที่เื้อออำนวยความสะดวกในการใช้บริการสำหรับผู้พิการ เช่น จัดให้มีทางสำหรับรถเข็นสำหรับผู้พิการ หรือจัดพื้นที่สำหรับผ่อนคลาย เช่น มุมเครื่องดื่ม เป็นต้น มีลานเอนกประสงค์ สำหรับเด็กเล่น เพื่อให้เยาวชนและผู้ปกครองสามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้

ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ด้านการบริหารจัดการ

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติงาน ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบายของ
ต้น สังกัด นโยบายของรัฐ และแผนพัฒนา ประเทศ โดยมีการศึกษาและสำรวจพฤติกรรม ความ
สนใจ ความต้องการ ความคาดหวังและความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายและผู้ให้บริการ เป็นข้อมูล
พื้นฐานในการวางแผน การกำหนดนโยบายและการดำเนินงานเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ในการ
วางแผน การบริหารจัดการหรือดำเนินงานห้องสมุด

ควรมีการสร้างเครือข่ายห้องสมุด กับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือการ
สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายกลุ่มสมาชิก/ผู้ให้บริการ เพื่อการดำเนินกิจกรรมระหว่างสมาชิกกับ
เครือข่ายห้องสมุดของหน่วยงานอื่น ๆ

มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการและการเข้าถึงข้อมูลของ
ห้องสมุด โดยมีการประชาสัมพันธ์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการใช้บริการด้วยตนเอง การ
สื่อสารและประชาสัมพันธ์ถึงกลุ่มเป้าหมาย

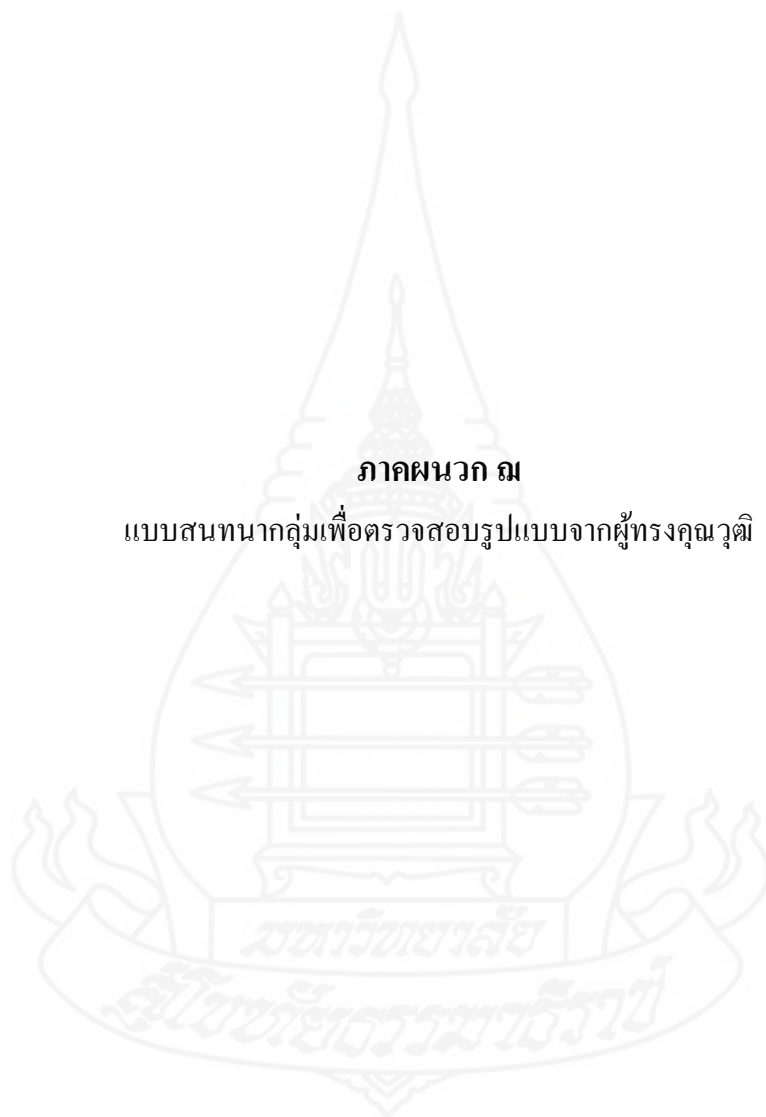
การประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน มีการประเมินผลจากผู้ใช้/ผู้เข้าร่วม
กิจกรรม เช่น สถิติผู้ใช้บริการ/ สมาชิก/ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและเครือข่าย ความพึงพอใจของผู้ใช้/
สมาชิก/ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและเครือข่าย ตลอดจนนำผลและข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุงพัฒนา
งาน

ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ฅ

แบบสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบรูปแบบ
เรื่อง

รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต ในศูนย์การเรียนรู้วังจันทน์เกษม กระทรวงศึกษาธิการ

The Model of Living Library in the Wangjankasem of Education , Ministry of Education

คำชี้แจง

1. แบบสนทนากลุ่มฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 รูปแบบห้องสมุดมีชีวิต
- ส่วนที่ 2 ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

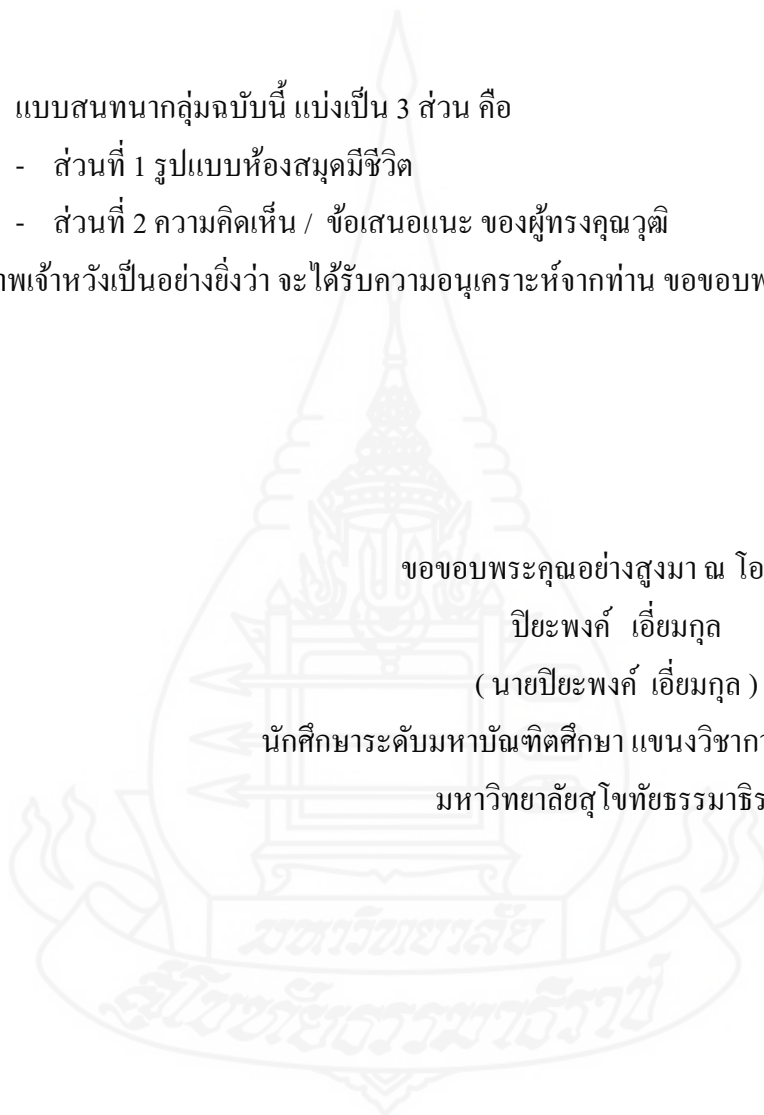
ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล

(นายปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล)

นักศึกษาระดับมหาบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการศึกษานอกระบบ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

5. ด้านการบริหารจัดการ

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติงาน ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบายของ
ต้น สังกัด นโยบายของรัฐ และแผนพัฒนา ประเทศ โดยมีการศึกษาและสำรวจพฤติกรรม ความ
สนใจ ความต้องการ ความคาดหวังและความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายและผู้ให้บริการ เป็นข้อมูล
พื้นฐานในการวางแผน การกำหนดนโยบายและการดำเนินงานเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ในการ
วางแผน การบริหารจัดการหรือดำเนินงานห้องสมุด

ควรมีการสร้างเครือข่ายห้องสมุด กับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือการ
สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายกลุ่มสมาชิก/ผู้ให้บริการ เพื่อการดำเนินกิจกรรมระหว่างสมาชิกกับ
เครือข่ายห้องสมุดของหน่วยงานอื่น ๆ

มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการและการเข้าถึงข้อมูลของ
ห้องสมุด โดยมีการประชาสัมพันธ์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการใช้บริการด้วยตนเอง การ
สื่อสารและประชาสัมพันธ์ถึงกลุ่มเป้าหมาย

การประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน มีการประเมินผลจากผู้ใช้/ผู้เข้าร่วม
กิจกรรม เช่น สถิติผู้ใช้บริการ/ สมาชิก/ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและเครือข่าย ความพึงพอใจของผู้ใช้/
สมาชิก/ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและเครือข่าย ตลอดจนนำผลและข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุงพัฒนา
งาน

ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายปิยะพงศ์ เอี่ยมกุล
วัน เดือน ปีเกิด	30 เมษายน 2524
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	พธ.บ. คณะสังคมศาสตร์ วิชาเอกสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
สถานที่ทำงาน	กศน.อำเภอบางใหญ่
ตำแหน่ง	ครู กศน.ตำบลบางใหญ่

